

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
завідувачка кафедри

(підпис)
“ ____ ” _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
072 Фінанси, банківська справа та страхування
за освітньо-професійною програмою
Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування
на тему: «Розвиток інтернет-банкінгу в Україні»

Виконавець:

студент ЦЗВФН

Поздєєв Павло Юрійович

/підпис/

Науковий керівник:

канд. екон. наук, старший викладач

Домбровська Софія Олексіївна

/підпис/

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Теоретичні основи інтернет-банкінгу.....	6
1.1. Інтернет-банкінг як інноваційний інструмент дистанційного банківського обслуговування	6
1.2. Характеристика основних видів послуг інтернет-банкінгу	12
1.3. Законодавче регулювання інформаційної безпеки інтернет-банкінгу	17
Розділ 2. Аналіз сучасного стану інтернет-банкінгу в Україні	23
2.1. Аналіз сучасного стану ринку послуг інтернет-банкінгу в Україні	23
2.2. Аналіз основних показників діяльності АТ КБ «ПриватБанк»	32
2.3. Аналіз послуг інтернет-банкінгу АТ КБ «ПриватБанк».....	39
Розділ 3. Напрямки розвитку інтернет-банкінгу в Україні	44
3.1. Рекомендації щодо удосконалення надання послуг інтернет-банкінгу в Україні	44
3.2. Перспективи активізації інноваційної діяльності у сфері інтернет-банкінгу в Україні.....	49
Висновки.....	56
Список використаних джерел.....	59
Додатки	63

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Ринок фінансових послуг швидко розвивається завдяки фінтех-інноваціям і цифровій трансформації, одночасно з цим вимагаючи від банків впроваджувати новітні інтернет-технології, використання яких дозволить банківським установам забезпечувати пропозицію дистанційних конкурентоспроможних банківських послуг, які спрямовані на задоволення технічно обізнаної клієнтської бази, що у підсумку призведе до покращення досвіду клієнтів, зростання їх задоволеності та лояльності.

Застосування інноваційних інтернет-технологій має вагоме значення у діяльності банківських установ внаслідок безпосереднього впливу багатьох чинників на ефективність діяльності банківських установ, їх систему безпеки та рівень якості обслуговування клієнтів. За рахунок впровадження інтернет-технологій у формі інтернет-банкінгу як виду дистанційного банківського обслуговування клієнтів надається можливість підвищувати операційну ефективність функціонування банків, впорядковувати бізнес-процеси, скорочувати час для здійснення транзакцій та забезпечувати оптимізацію ресурсів на основі аналізу даних та інструментів, пов'язаних з інформаційно-комунікаційними технологіями, що дозволяє привести повторювані завдання в автоматизовану форму, удосконалювати ризик-менеджмент та формувати у банку адекватну систему ухвалення управлінських рішень.

Дослідження розвитку інтернет-банкінгу як важливого виду дистанційного банківського обслуговування клієнтів знайшли своє відображення у працях таких вчених-економістів, як Андросова О. Ф., Андрушків І. П., Вартоха Я. С., Гаряга Л. О., Жам О. Ю., Котуранова Т. В., Лисяк О. М., Федина В. В. та ін., у розробках яких наведено основні напрямки діджиталізації банківського сектору, висвітлено роль інтернет-банкінгу як складової ринку банківських послуг, представлено основні тенденції та перспективи розвитку інтернет-банкінгу.

Проте постійний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, підвищення попиту та зацікавленості зі сторони суспільства до використання дистанційних каналів банківського обслуговування внаслідок різноманітних сучасних викликів (пандемії, воєнні події, стихійні лиха і т. д.) обумовлюють актуальність даної теми роботи та обґрунтовують необхідність у подальших дослідженнях з даної теми.

Мета кваліфікаційної роботи – на основі узагальнення теоретичних основ інтернет-банкінгу та аналізу сучасного стану ринку послуг з інтернет-банкінгу виявити перспективи розвитку інтернет-банкінгу та здійснити розробку напрямків удосконалення інтернет-банкінгу в Україні.

Означена мета передбачає виконання наступних **завдань**:

- розглянути інтернет-банкінг як інноваційний інструмент дистанційного банківського обслуговування;
- охарактеризувати основні види послуг інтернет-банкінгу;
- висвітлити законодавче регулювання інформаційної безпеки інтернет-банкінгу;
- проаналізувати сучасний стан ринку послуг інтернет-банкінгу в Україні;
- здійснити аналіз основних показників діяльності АТ КБ «ПриватБанк»;
- провести аналіз послуг інтернет-банкінгу АТ КБ «Приватбанк»;
- сформулювати рекомендації щодо удосконалення надання послуг інтернет-банкінгу в Україні;
- виявити перспективи активізації інноваційної діяльності у сфері інтернет-банкінгу в Україні.

Об'єктом дослідження є процеси дистанційного банківського обслуговування у формі інтернет-банкінгу та його розвиток у банківській сфері.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних положень з розвитку інтернет-банкінгу в Україні.

Методи дослідження. У процесі написання кваліфікаційної роботи було використано наступні методи: метод узагальнення – для визначення сутності інтернет-банкінгу як інноваційного інструменту дистанційного банківського обслуговування, метод порівняння – для виявлення відмінностей між традиційним банківським обслуговуванням та інтернет-банкінгом, метод аналізу – для аналізу використання інтернет-банкінгу в Україні, табличний та графічний метод – для наочного представлення стану та тенденцій розвитку інтернет-банкінгу в Україні, метод логічного узагальнення та синтезу – для формулювання основних напрямків удосконалення інтернет-банкінгу в Україні.

Інформаційною базою дослідження є підручники та наукові публікації вітчизняних вчених-економістів, які займалися дослідженням питань розвитку інтернет-банкінгу в Україні, звітні дані Національного банку України та Міністерства фінансів України щодо застосування інтернет-банкінгу, ресурси глобальної мережі Інтернет, офіційна фінансова звітність АТ КБ «ПриватБанк».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 75 сторінок. Робота містить 4 таблиці та 21 рисунок. Список використаних джерел представлений зі 41 найменування. У роботі надано 4 додатки на 12 сторінках.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами дослідження підготовлено тези доповіді на тему «Розвиток інтернет-банкінгу в Україні», які опубліковані у матеріалах VIII Студентської науково-практичної конференції факультету фінансів та банківської справи Одеського національного економічного університету (м. Одеса, 2024 р.).

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГУ

1.1. Інтернет-банкінг як інноваційний інструмент дистанційного банківського обслуговування

У сучасному цифровому середовищі в умовах розвитку інформаційних технологій банки намагаються збільшити кількість клієнтів, і як наслідок, підвищити ефективність своєї діяльності за рахунок клієнтоорієнтованості як важливого пріоритету функціонування. На сьогоднішній день однією з найважливіших вимог клієнтів банків є простий, швидкий і ефективний доступ до банківських послуг, особливо в контексті нинішніх реалій, пов'язаних з необхідністю дистанційного обслуговування населення. Крім того, швидкість і зручність доступу до різноманітних банківських послуг, а також електронний характер самих транзакцій гарантує для клієнтів безпеку фінансового середовища.

Наразі тенденція щодо клієнтоорієнтованості за допомогою цифрових технологій з метою забезпечення конкурентоспроможності банківських установ широко поширюється у світовій та українській банківській практиці [32, с. 133]. У зв'язку з цим останнім часом широко використовується інтернет-банкінг, який представляє собою вид банківських послуг, які надаються користувачам банківських послуг працівниками банківської установи дистанційно, при цьому забезпечується для клієнтів доступ до своїх рахунків та уможливорюється здійснення банківських операцій у будь-який момент доби за рахунок доступу до глобальної мережі Інтернет на основі використання різноманітних цифрових пристроїв (наприклад, банкомату, персонального комп'ютера, ноутбуку, планшету, смартфона і т. д.) [4, с. 61].

Інтернет-банкінг має початок свого розвитку з 1985 р., коли Банк Шотландії почав пропонувати клієнтам певні банківські послуги без особистого відвідування

банківської установи за допомогою створеної системи «Home&Office Banking Servise»: так, клієнти могли просто відвідати офіційний сайт банку за допомогою використання наданого для них паролю, і отримати необхідні банківські послуги [20, с. 83]. В Україні початок розвитку інтернет-банкінгу припадає на 2001 р., коли «ПриватБанк» першим впровадив використання електронного банкінгу. А з 2016 р. з'явилося значно більша кількість банків, які впроваджували інтернет-банкінг [25, с. 88].

Інтернет-банкінг — це технологія дистанційного банківського обслуговування, так званого віддаленого банкінгу яка дозволяє клієнтам без особистого відвідування відділення банку здійснювати різноманітні операції та отримувати різноманітні банківські послуги:

- отримати загальну банківську інформацію, зокрема інформацію про умови вкладів та надання кредитів, курси валют тощо;
- здійснити купівлю та продаж валюти;
- відкрити депозитний рахунок;
- отримати авторизовану інформацію про стан власного рахунку клієнта (баланс, оборот, формування виписок за певний період);
- здійснити оплату за товари та послуги, страхові поліси та комунальні послуги, поповнити рахунок мобільного телефону;
- поповнити картковий рахунок та ін [14, с. 42].

Інтернет-банкінг — це інноваційна послуга, яку банки пропонують своїм клієнтам, і включає можливість здійснення через Інтернет всіх традиційних банківських операцій, які клієнт може здійснити у відділенні банку, за винятком операцій з готівкою.

Використання інтернет-банкінгу дає можливість банкам значно економити фінансові ресурси завдяки зменшенню витрат на орендні платежі та утримання відділень банківських установ, скороченню чисельності персоналу та витрат на оплату праці. Крім того, використання дистанційних інструментів у банківських

послугах дає змогу охопити ширшу нішу цільової аудиторії з потенційних клієнтів, незалежно від того, де географічно знаходиться банківська установа.

Варто зазначити, що інтернет-банкінг зробив певну революцію у банківських послугах, забезпечує підвищення ефективності, доступності і безпеки, а також стимулює інновації у банківській сфері. Інтернет-банкінг демократизує доступ до фінансових ринків, знижує бар'єри для доступу до різноманітних банківських послуг і покращує фінансову грамотність серед клієнтів банківських установ [9, с. 7]. У результаті чого завдяки інтеграції інтернет-банкінгу змінюється банківська система, покращується рівень обслуговування клієнтів і забезпечується створення інклюзивної фінансової системи.

У результаті науково-технічного прогресу поступово склалося превалювання дистанційних банківських послуг над традиційними банківськими послугами [11, с. 157].

У науковій літературі виділено чотири етапи переходу від традиційних банківських послуг до дистанційних послуг [16, с. 36-38]. Реалізація кожного етапу дистанційного банківського обслуговування передбачає свої часові рамки та відповідні показники, які характеризують ефективність та результативність банківського обслуговування. Перший етап полягає у традиційному банкінгу, питома вага транзакцій якого через дистанційні канали становить менше, ніж 10%. Другий етап передбачає освоєння електронних каналів, питома вага транзакцій якого через дистанційні канали становить менше, ніж 30%. Третім етапом забезпечується багатоканальне банківське обслуговування на основі традиційної та дистанційної форми, питома вага транзакцій якого через дистанційні канали становить 50-60%. Четвертий етап характеризується превалюванням високотехнологічного дистанційного банківського обслуговування, питома вага транзакцій якого через дистанційні канали становить майже 100%.

Середня тривалість переходу на перших двох етапах становить 2-3 роки, на трьох етапах – 5-6 років, а повний перехід від традиційних до дистанційних форм

банківського обслуговування займає 8-10 років [1, с. 96]. У разі необхідності клієнт банку може комбінувати традиційну форму банківського обслуговування та інтернет-банкінг, що дозволяє задовольняти потреби для різних категорій та віку населення.

Порівняння основних рис традиційного банківського обслуговування та інтернет-банкінгу представлено у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Основні риси традиційного банківського обслуговування та інтернет-банкінгу

№	Ознака	Традиційна форма	Інтернет-банкінг
1	Часові межі	обмежені часом роботи відділення банку	цілодобовий доступ
2	Швидкість обслуговування	залежно від темпу роботи та досвіду працівника банку	миттєве обслуговування
3	Підхід обслуговування	гнучкий та обмежений каналами обслуговування	гнучкий та необмежений зручними каналами
4	Вартість обслуговування	висока	низька
5	Масштаб обслуговування	обмежений наявністю відділень банку	географічно необмежений
6	Функція операціоніста	виконується працівником банку	виконується клієнтом банку
7	Можливість ознайомлення з інформацією	обмежена часом та витратами на рекламні заходи	необмежена
8	Ключові витрати на обслуговування	оплата праці працівників та утримання відділень банку	покупка та підтримка роботи серверів та програмного забезпечення

Джерело: складено автором за даними [3, с. 180-181]

Слід зазначити, що наразі відповідно до сучасного ритму та життєвих умов більш привабливим для клієнтів є дистанційне банківське обслуговування у формі інтернет-банкінгу, що спричинено автоматизацією банківських операцій, посиленням ринкової конкуренції, змінами способу життя населення, потужним інформаційним та комунікаційним розвитком банківської сфери, появою інноваційних каналів отримання банківського обслуговування тощо, що відображає

інноваційні процеси у банківському обслуговуванні і дозволяє підтримувати конкурентоспроможність банківських установ на ринку банківських послуг.

Попри забезпечення зручного сервісу для клієнтів банку, інтернет-банкінг наділений певними перевагами та недоліками, які представлені у табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Переваги та недоліки використання інтернет-банкінгу

№	Переваги	Недоліки
1	Зменшення витрат завдяки економії фінансових ресурсів на обслуговування клієнтів банку	Додаткові витрати на використання інтернет-банкінгу (сервери та програмне забезпечення, які мають забезпечувати обробку запитів великої кількості клієнтів)
2	Необмежена доступність у часі для отримання банківського обслуговування	Витрати на тренінги для працівників банку
3	Значна пропускна спроможність завдяки економії часу на обслуговування клієнтів банку	Потреба у залученні до інтернет-банкінгу великої кількості клієнтів з метою покриття витрат на його впровадження та утримання
4	Змога залучити більше потенційних клієнтів завдяки відсутності обмежень географічного характеру	Ризики нераціонального планування витрат на впровадження і утримання інтернет-банкінгу
5	Висока швидкість та високий рівень якості банківського обслуговування	Ризик інтернет-шахрайства та здійснення хакерських атак
6	Мінімізація рівня ризиків операційного характеру	
7	Забезпечення інноваційних каналів для комунікації з клієнтами	

Джерело: складено автором за даними [12, с. 92-93]

Оскільки інтернет-банкінг стрімко стає все більш популярним серед клієнтів банку, певні ризики, пов'язані з такими банківськими послугами, також зростають. Попри те, що банківські установи постійно вдосконалюють свої системи безпеки дистанційного обслуговування клієнтів, також постійно з'являються й нові типи шахрайств, які намагаються обійти ці системи. Зарубіжними та вітчизняними

фахівцями відзначаються потенційні операційні, юридичні, стратегічні, репутаційні та ліквідні ризики [39, с. 78-82].

Сьогодні найнебезпечнішим операційним ризиком у інтернет-банкінгу виступає ймовірність вчинення кіберзлочинність. Підвищена ймовірність виникнення операційних ризиків обумовлена шахрайством в системах інтернет-банкінгу, збоями роботи систем дистанційного банківського обслуговування та недостатнім рівнем безпеки інформаційно-комунікаційної системи банків і провайдерів, що надають їм послуги.

Ймовірність юридичних ризиків обґрунтована потенційними фінансовими втратами внаслідок порушення банківською установою законодавчих та нормативно-правових актів, які задіяні у регламентації банківської діяльності на основі автоматизації системи банківського обслуговування.

Стратегічний ризик обумовлений ймовірністю отримання відхилень від планових показників внаслідок нераціонального оцінювання доцільності впровадження інтернет-банкінгу.

Ймовірність репутаційного ризику підвищується через розголошення або викрадення персональної інформації клієнтів та конфіденційної інформації, що становить банківську таємницю, неможливість гарантувати безперебійну роботу електронних банківських систем, впровадження складних і незручних для клієнтів електронних банківських систем.

Ризик, пов'язаний з ліквідністю, передбачає ймовірні фінансові втрати внаслідок відсутності здатності своєчасного та повного виконання фінансових зобов'язань з клієнтами через зміни у підході до управління ліквідністю в умовах відкритої мережі взаємодії. Наведені ризики інтернет-банкінгу мають тісний взаємозв'язок та можуть стати причинами помилок під час стратегічного планування банківської установи.

Таким чином, подальший розвиток та постійне вдосконалення дистанційних банківських послуг для клієнтів у формі інтернет-банкінгу сприятиме розширенню

масштабів банківської діяльності та дозволить банкам забезпечити зростаючий попит клієнтів на якісні, зручні та безпечні банківські послуги, дозволить банківським установам швидко адаптуватися до нових ринкових умов.

1.2. Характеристика основних видів послуг інтернет-банкінгу

Внаслідок розвитку інформаційно-комунікаційних технологій отримало поширення прогресивне та зручне дистанційне банківське обслуговування клієнтів на основі використання інтернет-банкінгу, який здійснив по суті революційні зміни у фінансовій індустрії, забезпечивши підвищення ефективності, економію коштів і простоту у використанні.

Якщо традиційне банківське обслуговування в основному базуються на фізичній інфраструктурі, прямій взаємодії та значному документообігу, то послуги інтернет-банкінгу надаються електронними та цифровими платформами, які дозволяють клієнтам отримувати доступ до своїх рахунків, проводити транзакції та керувати фінансами з будь-якої точки світу.

Прогресивним дистанційним банківським обслуговуванням передбачено використання мобільного телефону (або іншого зручного для користувача гаджету з доступом до мережі інтернет) як засобу платежу на рівні з пластиковою картою клієнта.

Простішим варіантом інтернет-банкінгу виступає веб-банкінг, який призначається з метою доступу до рахунків і карток на веб-сайті банку за допомогою браузера клієнта та не потребує використання єдиного цифрового підпису.

Сьогодні сервіси інтернет-банкінгу від провідних банків мають схожий перелік з функціональних можливостей, які включають наступні види послуг інтернет-банкінгу:

- контроль за фінансами (клієнт може в будь-який час доби оцінити стан рахунку та потоки коштів на ньому);
- формування виписок по рахункам за будь-який період, перегляд власних транзакцій;
- купівля транспортних квитків (авіа-, автобусних, залізничних та ін.);
- обмін валюти (готівковий та безготівковий);
- інтернет-банкінг можна використовувати для оплати різноманітних платежів, включаючи поповнення мобільного телефону, сплату штрафів і державних зборів, а також для оплати комунальних послуг та податків;
- часто мобільні застосунки інтернет-банкінгу формують різноманітні шаблони, за рахунок яких можна здійснювати процес оплати послуг, які оплачуються регулярно (завдяки інтеграції з постачальниками комунальних послуг автоматично генерується сума до сплати відповідно лічильникам та тарифам з комунальних послуг);
- корисною для клієнтів у багатьох банків є опція автоматичного варіанту оплати, що дозволяє клієнту уникнути хвилювань щодо, наприклад, вчасного поповнення мобільного телефону або оплати інтернет-підписок;
- переказ грошей на картку та з одного рахунку на інший (перекази між власними рахунками одного банку, перекази між власними рахунками різних банків, інші перекази в межах України, міжнародні перекази WesternUnion, MoneyGram та ін.);
- управління карткою, встановлення кредитних лімітів, лімітів оплати в мережі інтернет, ліміти зняття готівки;
- оформлення договору по депозиту, внесення коштів по депозиту;

- відкриття та погашення позик, оформлення розстрочки;
- оформлення іпотечного кредиту;
- оформлення споживчого кредиту;
- нові банківські рахунки та додаткові платіжні карти можна відкривати без відвідування філіалу банку;
- замовлення карток (дебетових та кредитних) як у фізичній формі (передбачає випуск пластикової картки), так і digital-картки (для використання технології NFC);
- зняття готівки у банкоматах без наявності фізичної платіжної картки (за допомогою QR-коду);
- сканування QR-кодів для безготівкової оплати за товари та послуги, проїзду у транспорті, здійсненні інших платежів;
- здійснення інвестування у різноманітні фінансові інструменти;
- можливість страхувати майно (рухоме та нерухоме) та життя;
- благодійні перекази коштів у різні фонди допомоги ЗСУ та благодійні фонди;
- здійснення оплати через QR-коди задля спрощення системи безготівкових операцій;
- оплата товарів та послуг в офлайн магазинах завдяки ідентифікації обличчя за рахунок технології FaceID, яка дозволяє здійснити платіж без наявності у клієнта в момент оплати платіжної картки або мобільного телефону, який підтримує технологію NFC;
- скарбничка;
- дисконтні можливості та кешбеки;
- консьєрж-сервіс;
- інтернет-банкінг розширив свої послуги завдяки інтеграції у месенджери та соціальні мережі;

- онлайн консультації банківських фахівців у будь-який час доби;
- вартість інтернет-банкінгу повністю виключається, тому користувач може користуватися послугою без обмежень.

Широкий перелік видів інтернет-банкінгу забезпечує економію часу на отримання необхідного результату, підвищує прихильність клієнтів завдяки зручності і доступності отримання багатьох банківських послуг. Розвиток послуг інтернет-банкінгу спричинив виникнення різноманітних інноваційних продуктів та послуг, таких як електронні гаманці, роботи-консультанти, чат-боти, пірингове кредитування, і перелік видів послуг інтернет-банкінгу постійно розширює сферу банківських та фінансових послуг [19, с. 577].

Окрім роздрібних користувачів інтернет-банкінгом, значний вплив мають корпоративні клієнти. Компанії користуються різними інтернет-банкінгові сервісами для управління фінансовими ресурсами, оптимізації бізнес-процесів і зростання рівня ефективності функціонування. Одним із популярних сервісів виступає корпоративний інтернет-банкінг, який забезпечує доступ до рахунків, дозволяє стежити за транзакціями та здійснювати перекази коштів між різними рахунками [18, с. 352]. Окрім цього, компаніями використовуються електронні рахунки-фактури та платіжні системи для відправки й отримання платежів, адже цей процес автоматизований і відносно простий.

Ще одна важлива послуга інтернет-банкінгу – це управління заробітною платою, яка дозволяє компаніям напряду виплачувати зарплату своїм співробітникам через цифрові платформи. Дана послуга інтернет-банкінгу часто відповідає за розрахунок податків і дотримання згідно з податковим законодавством, забезпечує точність і вчасність платежів. Компанії також використовують послуги цифрового кредитування з метою отримання позикового капіталу та відкриття кредитних ліній, користуються багатьма іншими фінансовими послугами, які відповідають їхнім потребам.

Валютно-обмінні операції та міжнародні грошові перекази виступають ключовими послугами компаній, які здійснюють транскордонні транзакції, тому що це дозволяє їм мати ефективний спосіб конвертації валюти та переказу коштів [40, с. 5]. Цифрові платформи інтернет-банкінгу також можуть надавати послуги торговельного фінансування, які дозволяють надавати гарантії та акредитиви, що сприяє міжнародній торгівлі.

Компаніями також використовуються інвестиційні послуги щодо управління надлишковими коштами, і такі послуги включають купівлю-продаж різноманітних фінансових інструментів, серед яких можуть бути акції, облігації, інвестиційні сертифікати і т. д.

Наразі немає офіційних стандартів, які регламентують використання відповідних та необхідних систем дистанційного банківського обслуговування у формі інтернет-банкінгу. Запровадження та реалізація певного виду послуг інтернет-банкінгу передбачаються особливостями функціонування та бажанням банку [22, с. 28].

Одним із важливих компонентів інноваційних процесів впровадження різноманітних видів послуг з інтернет-банкінгу, спрямованих на сприяння дистанційному обслуговуванню клієнтів, є політика, яку банк використовує щодо встановлення рівня витрат на дистанційні банківські послуги. Визначення рівня витрат на впровадження та реалізацію відповідних видів послуг інтернет-банкінгу становить собою частину фінансової та маркетингової стратегії розвитку банку і здійснює вплив на динаміку отримуваних доходів та рівень прибутковості впровадження інтернет-банкінгу.

Таким чином, зростання популяризації існуючих видів послуг інтернет-банкінгу та розвиток інноваційних видів дистанційного банківського обслуговування дає змогу банку отримувати додаткові конкурентні переваги, сприяє зростанню рівня дохідності та ефективності банківської діяльності, підвищує довіру та лояльність населення та бізнесу до банківської системи країни.

1.3. Законодавче регулювання інформаційної безпеки інтернет-банкінгу

Враховуючи безперервний розвиток інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій у сфері дистанційного банківського обслуговування клієнтів, постає обґрунтоване питання стосовно напрямків регулювання інформаційної безпеки інтернет-банкінгу в умовах бурхливого розвитку інформатизації та цифровізації суспільства.

В області законодавчого регулювання інформаційної безпеки інтернет-банкінгу продовжують існувати різноманітні правові ризики, які пов'язані з діджиталізацією усіх сфер суспільного життя та внаслідок активного застосування інтернет-банкінгу, при цьому наразі відсутнє належне законодавче регулювання даного напрямку банківських послуг.

Термін «інтернет-банкінг» вперше згадується у постанові Правління Національного банку України № 164 від 30 квітня 2002 року (наразі ця постанова втратила свою чинність), яка була спрямована на формулювання методичних рекомендацій щодо питань розробки українськими банками програм задля протидії легалізації (відмиванню) грошових коштів, які були отриманні нелегальним шляхом.

У 2006 р. Кабінет Міністрів України ухвалив розпорядження «Про затвердження заходів щодо виконання у 2006 році Плану дій Україна – ЄС», вказавши, що на Національний банк України покладено розробити вимоги безпеки для інтернет-банкінгу для пришвидшення інформаційного прогресу в розвитку послуг та включення України в дослідницькі програми технологій інформаційного суспільства. Фактично, це стало вирішальним моментом для розвитку інтернет-банкінгу в банківському обслуговуванні України.

Ще одним поштовхом для розвитку інтернет-банкінгу стало чергове розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку

цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження Плану заходів щодо реалізації», що ухвалили у 2018 році. Зазначений нормативно-правовий акти запроваджує глобальну цифровізацію в усіх аспектах, включаючи банківський сектор, і передбачає впровадження інтернет-технологій електронної ідентифікації у сфері інтернет-банкінгу.

Згідно з Законом України «Про Національний банк України» та Законом України «Про банки і банківську діяльність» задля інформування клієнтів зі сторони банків стосовно банківських та інших фінансових послуг Правлінням Національного банку України затверджено «Положення про інформаційне забезпечення банками клієнтів щодо банківських та інших фінансових послуг» (Постанова № 141 від 28 листопада 2019 р.) [31], у якому визначено вимоги до банківських установ стосовно інформаційного забезпечення клієнтів про умови та порядок надання банківських та інших фінансових послуг.

У 2023 р. Національним банком України [29] відповідно до вимог європейського платіжного ринку затверджено Концепцію відкритого банкінгу, яка визначає шляхи розвитку та головні вимоги щодо інтеграції в Україні відкритого банкінгу. Концепція відкритого банкінгу розроблена завдяки команді Асоціації UAFIC, Європейської Бізнес Асоціації та OpenAPIGroup та позитивно вплине на ринок банківських та фінансових послуг, розвиток фінтех-інновацій, зміцненню конкуренції, покращення рівня якості послуг та продуктів [7, с. 113].

За рахунок інтеграції відкритого банку передбачається захищений інформаційний обмін між постачальними послуг та клієнтами, надається можливість зручного сучасного способу використання власних рахунків, що дозволить забезпечити налагоджену співпрацю та отримання значніших можливостей у процесі ухвалення рішень. Реалізація відкритого банкінгу повинна базуватися на основі інноваційної екосистеми інтерфейсу прикладного програмування, має забезпечувати взаємовигідну взаємодію учасників відкритого банкінгу, відсутність дискримінації та врахування інтересів усіх учасників.

Відмінно від традиційного банківського обслуговування відкритий банкінг передбачає технологічну мережу банків та інших постачальників платіжних послуг, що дасть змогу реалізувати ефективний інформаційний обмін згідно з наданням попередньої згоди користувача. Концепцією відкритого банкінгу забезпечується вирішення користувача щодо доступу до його рахунків та відповідного обсягу інформації стосовно рахунків, надається можливість консолідованого використання в одному платіжному застосунку коштів та моніторингу за їх рухом на власних рахунках, які були відкриті у різних банківських та фінансових установах. Завдяки відкритому банкінгу виникають можливості збільшення масштабів інноваційної екосистеми платіжного ринку і забезпечується високий рівень безпеки та захищеності прав клієнтів. Законом України «Про платіжні послуги» передбачається початок функціонування відкритого банку з серпня 2025 р. Наразі йде активна робота над розробкою нормативно-правових актів щодо впровадження відкритого банкінгу в Україні.

В умовах стрімкого розвитку інформаційних та фінансових технологій особливо актуальною є необхідність вдосконалення законодавства у сфері інформаційної безпеки інтернет-банкінгу.

Вважаємо, що сьогодні практично всі банки в Україні впровадили систему дистанційного банківського обслуговування, проте слабкий контроль з боку законодавчого регулювання викликає питання, яке є дуже актуальним для сучасних клієнтів – як забезпечити персональний захист.

Основною проблемою при користуванні послугами дистанційного банківського обслуговування є питання несанкціонованого зняття коштів з рахунку клієнта [8, с. 60]. Через відсутність законодавчого врегулювання окресленого питання клієнти банку залишаються без належної правової допомоги. Несанкціонований доступ третіми особами до онлайн-акаунтів клієнтів банку може призвести до незаконного привласнення їх коштів. Така проблема наразі достатньо поширена, і шахраї мають в арсеналі різноманітні способи отримання персональної

інформації клієнтів банку. Відсутність повномірного законодавчого врегулювання інформаційної безпеки інтернет-банкінгу часто призводить до зловживання правом.

Враховуючи особливості чинного законодавства, перелік зобов'язань банку включає наступні положення:

- забезпечувати конфіденційність інформації, що пов'язана з застосуванням систем дистанційного банківського обслуговування, при цьому банк зобов'язан запобігати несанкціонованому доступу третіх осіб до інформації, крім випадків, які передбачені чинним законодавством;
- приймати та обробляти електронні платіжні доручення клієнтів з суворим дотриманням вимог Національного банку України;
- вести архів та зберігати електронні документи відповідно до чинного законодавства;
- розкривати інформацію, яка пов'язана з впровадженням дистанційного банківського обслуговування, для третіх осіб у процесі її застосування, у даному випадку мова йде про доступ до інформації завдяки інформаційно-комунікаційним каналам зони відповідальності клієнта;
- не виконувати або некоректно виконувати розпорядження клієнта через застарілу або недостовірну інформацію, надану клієнтом;
- враховувати збитки, спричинені несанкціонованим доступом третіх осіб до систем дистанційного банківського обслуговування внаслідок вини клієнта або з інших причин.

З урахуванням високого рівня інформаційної небезпеки використання інтернет-банкінгу передбачається використання наступних інструментів авторизації та шифрування персональної інформації клієнта:

- автентифікація серверів інтернет-банкінгу задля їх захисту від хакерських атак та модифікацій контенту за допомогою протоколу з'єднання та сертифікату відкритого ключа міжнародного стандарту;

- автентифікація клієнта інтернет-банкінгу за допомогою технології багатфакторної автентифікації на основі таємних ключів та додаткової можливості застосування одноразового паролю;
- шифрування інформації на основі безпечного мережевого протоколу, що забезпечує можливість перехопити несанкціонований доступ до персональної інформації;
- авторизація платіжного документу за допомогою електронного цифрового підпису та сертифікованих засобів захисту згідно з чинним законодавством;
- індивідуальні обмеження IP-адрес, sms-сповіщення, паролі підтвердження окремої дії або платежу.

У разі хакерської атаки онлайн-акаунта клієнта банку та незаконного привласнення коштів третіми особами відповідальність встановлюється судом, тому повернення коштів клієнту не є гарантованим.

За допомогою аналізу нормативно-правових актів та локальних інструкцій комерційних банків виявлені протиріччя: так, у Законі України «Про захист прав споживачів» вказується про захист прав клієнтів на основі правовідносин, які ґрунтуються на договорах про надання послуг, тому, якщо кошти були несанкціоновано списано з рахунку клієнта [24, с. 15], це свідчить про те, що банк надає неякісні послуги і означає, що відповідальність у цьому випадку несе постачальник банківських послуг.

У локальних інструкціях комерційних банків чітко регулюються питання щодо застосування інтернет-банкінгу і передбачається відповідальність за програмне та технічне забезпечення [10, с. 134], проте у випадку несанкціонованого списання коштів відповідальність перекладається на клієнта внаслідок надання клієнтом згоди на використання системи дистанційного банківського обслуговування та ознайомлення з високим рівнем незахищеності коштів під час підписання договору про надання банківських послуг.

Отже, сучасний стан законодавчого регулювання в області інформаційної безпеки послуг інтернет-банкінгу свідчить про необхідність формування спеціального закону для регулювання сфери надання дистанційних банківських послуг, який повинен містити наступні норми. По-перше, необхідно на законодавчому рівні уточнити визначення інтернет-банкінгу, що дасть змогу досягти відповідних домовленостей у правозастосовній сфері та покращити правову грамотність клієнтів у даній сфері. По-друге, у разі несанкціонованого виведення коштів клієнта має передбачатися відповідальність банку і відшкодування збитків. У законодавчому регулюванні також має бути передбачено, що банки можуть бути звільнені від відповідальності та відшкодування збитків за несанкціоноване зняття коштів з рахунків клієнта, якщо дійсно буде доведено серйозне порушення клієнтом правил користування відповідними дистанційними банківськими послугами, але при цьому обов'язком надання доказів має бути для банку як постачальника послуг, а не для клієнта. По-третє, у законодавчому регулюванні доцільно розробити єдиний зразок договору про надання банківських послуг, які пов'язані з високим рівнем ризиків з використання дистанційного банківського обслуговування у формі інтернет-банкінгу, і цей договір має бути чітко прописаним додатком до основного договору, у якому текст буде єдиним для усіх комерційних банків країни.

Таким чином, для практичного та ефективного вирішення питань щодо законодавчого регулювання інформаційної безпеки інтернет-банкінгу має ініціюватися процес створення спеціального закону, який регулюватиме безпеку інформаційно-комунікаційних технологій інтернет-банкінгу, і у якому мають бути чітко визначені основні терміни та поняття інформаційної безпеки, пов'язані з інтернет-банкінгом, що дозволить уникнути наявних наразі різноманітних розбіжностей.

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГУ В УКРАЇНІ

2.1. Аналіз сучасного стану ринку послуг інтернет-банкінгу в Україні

Використання інтернет-банкінгу у банківській галузі України є достатньо різноманітним, і українські банки максимально користуються можливостями мережі інтернет для охоплення більшої аудиторії та ефективнішого просування своїх продуктів та послуг. Рекламні онлайн-платформи, такі як, наприклад, Google Ads, дозволяють українським банкам створювати цільові кампанії з високим ступенем налаштування, щоб залучити потенційних клієнтів і підвищити пізнаваність власного бренду (рис. 2.1).

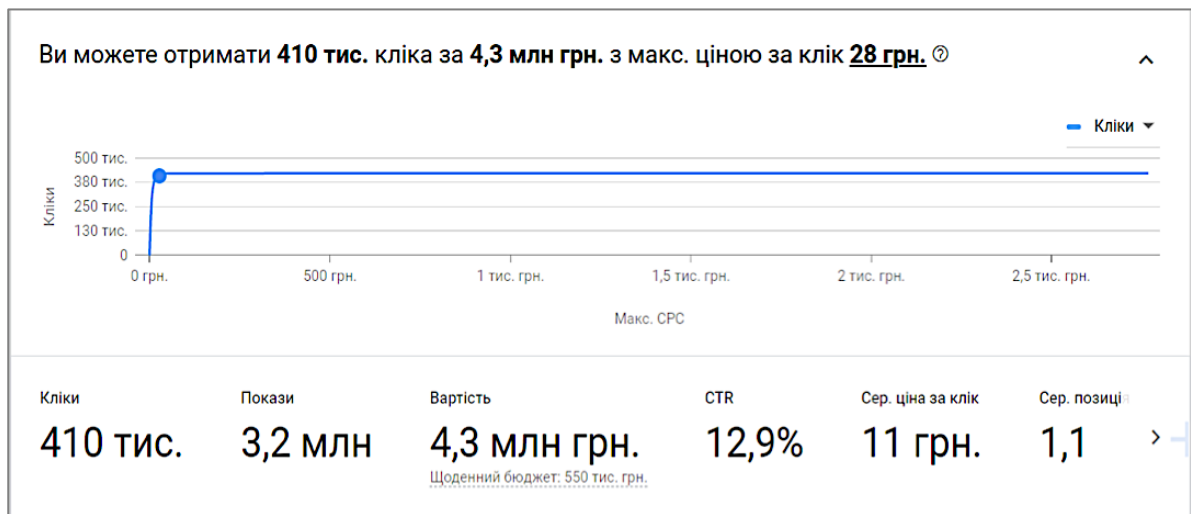

Рис. 2.1. Показники контекстної реклами з продажів банківських продуктів та послуг на платформі Google Ads (станом на 2023 р.)

Джерело: Google

У результаті, коли дані вводяться через ключові слова, пов'язані з банком, кампанія може зібрати 410 000 кліків, що свідчить про значну участь користувачів. Показник CTR, який дорівнює 12,90% і є відносно високим, вважається ефективним, що вказує на те, що таргетування може ефективно донести до

аудиторії те, що пропонують банки. Типові витрати на клік для кампанії становлять 11 грн, що свідчить про значну вартість процесу залучення потенційних клієнтів за допомогою цього методу реклами. Зрештою, середня позиція дорівнює 1,1, що означає, що за таку ціну реклама завжди відображатиметься у верхній частині результатів пошуку і свідчить вигідність такого заходу для банків.

На 01.03.2024 р. за даними Міністерства фінансів України [28] кількість комерційних банків в Україні становить 63 шт., з них з іноземним капіталом – 26 шт., у тому числі зі 100% іноземного капіталу – 19 шт.

Чистий прибуток українських банків за 2023 р. склав 130,55 млрд грн, з них 61,5% чистого прибутку у розмірі 80,28 млрд грн було отримано державними банками (рис. 2.2).

Назва банку	Прибуток, млрд грн
Приватбанк	54,456
Ощадбанк	11,563
Райффайзен Банк	7,433
Укрсиббанк	6,866
ПУМБ	6,693
ОТП Банк	5,442
Сітібанк	5,37
Сенс Банк	5,251
Універсал банк	4,954
Укрексімбанк	4,925

Рис. 2.2. Десятка найприбутковіших банків України за 2023 р.

Джерело: складено за даними [28]

Серед функціонуючих 63 банків отримали прибутки 56 банків.

Лідером з прибутковості функціонування є Приватбанк, прибутки якого у 2023 р. порівняно з 2021 р. зросли в два рази (рис. 2.3).

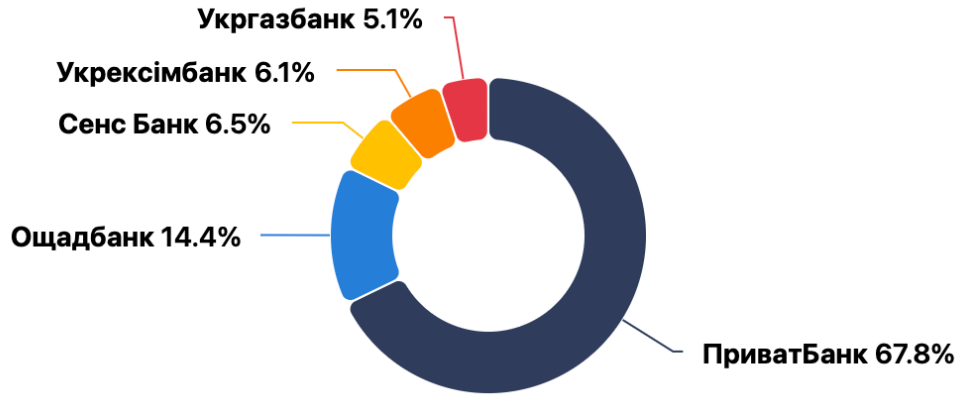

Рис. 2.3. Частка чистого прибутку державних банків у 2023 р.

Джерело: побудовано за даними [29]

Одним із вагомих чинників, що сприяють розвитку банківської діяльності в Україні, виступає технологічний розвиток в країні, зростання доступності до мережі інтернет та прогрес у сфері діджиталізації [17, с. 148].

За 2004-2023 рр. відбулось рекордний розвиток доступу до інтернету в Україні на 78% і станом на 2023 р. складає 90% охоплення потенційних користувачів. Однією з причин розвитку дистанційного банківського обслуговування стало розповсюдження пандемії коронавірусу, в результаті якої банки були вимушені швидко відреагувати і стати більш ефективними у напрямку використання можливостей інтернету. Окрім цього, воєнні дії на території країни спричинили необхідність враховувати труднощі і надати клієнтам ще більший доступ до отримання банківських послуг і комунікації з банківськими фахівцями. Довгі повітряні тривоги, окупація територій країни та блекаути знизили можливості клієнтів звертатися до філій банків, що спонукає до більшого розвитку інтернет-банкінгу.

Наразі відзначається і подальша тенденція переходу на інтернет-банкінг відповідно до вимог щодо вступу України у Європейський союз.

Згідно з даними Національного банку України [29] станом на кінець 2023 р. у 96% банків наявний інтернет-банкінг та 99% банків здійснюють електронні

перекази. Сьогодні банками України активно запроваджуються такі інноваційні технології, як штучний інтелект з метою аналізування фінансових даних та захисту транзакцій [5, с. 18].

На рис. 2.4 представлено п'ятірку найкращих банків в Україні за 2023 р., якими надаються послуги інтернет-банкінгу.

Банк	Переваги діяльності банку
АТ КБ «ПриватБанк»	Надає доступ до широкого спектру банківських послуг та продуктів через мобільний додаток та інтернет-банк; можливість швидких платежів за допомогою Privat24
АТ «Ощадбанк»	Надає доступ до всіх основних банківських послуг та продуктів через мобільний додаток та інтернет-банк; можливість відкриття депозиту та заявки на кредит онлайн
АТ «Кредобанк»	Широкий спектр банківських послуг та продуктів через мобільний додаток та інтернет-банк; надає можливість робити перекази та платежі на картки будь-яких банків України
АТ «Райффайзен Банк Аваль»	Надає доступ до основних банківських послуг та продуктів через мобільний додаток та інтернет-банк; можливість відкриття рахунку та заявки на кредит онлайн
Монобанк (АТ «Універсал Банк»)	Винятково мобільний банк, доступний через мобільний додаток; швидке та зручне відкриття рахунку онлайн; можливість відправляти перекази, платежі та здійснювати оплату послуг відразу після реєстрації

Рис. 2.4. П'ятірка кращих банків України з інтернет-банкінгу, 2023 р.

Джерело: складено за даними [28]

Відповідно до даних Національного банку України, кількість користувачів інтернет-банкінгу в Україні постійно зростає (рис. 2.5).

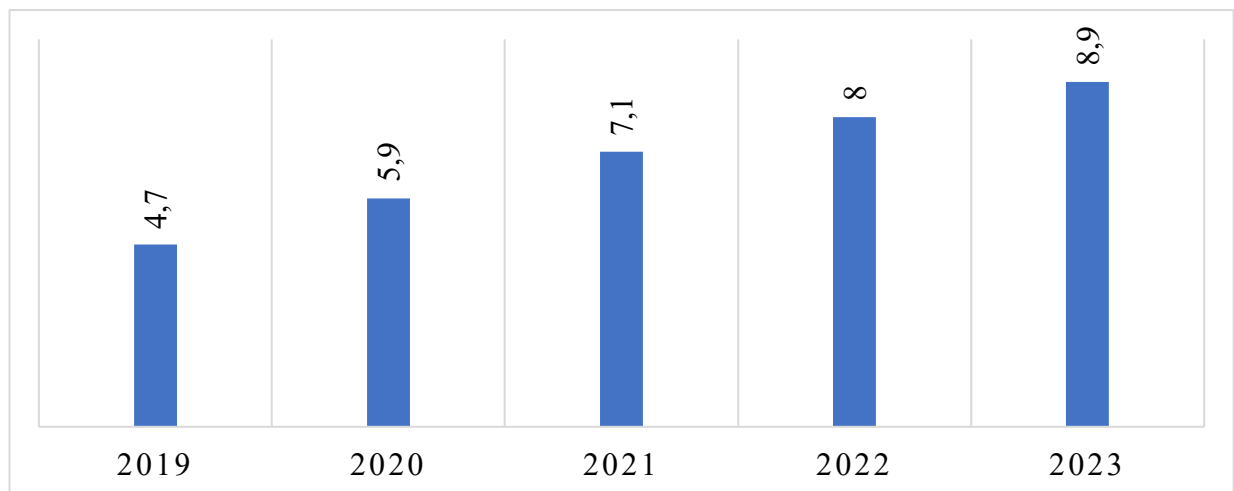

Рис. 2.5. Динаміка кількості користувачів інтернет-банкінгом в Україні, млн осіб

Джерело: побудовано за даними [29]

У 2023 р. порівняно з 2020 р. кількість операцій в інтернет-банкінгу України зросла на 140%, що свідчить про підвищення популярності даного виду дистанційного банківського обслуговування серед населення і має важливе значення для діджиталізації банківської системи країни.

Для користувачів одним із важливих аспектів зручності та доступності дистанційного банківського обслуговування виступає інтерфейс інтернет-банкінгу, і можна навести яскравий приклад ефективного використання інтерфейсу Monobank (АТ «Універсал Банк»), який з початку своєї роботи і до сих пір функціонує без відділень, при цьому надає зручне та швидке обслуговування.

Незважаючи на швидкі темпи розвитку інтернет-банкінгу в Україні, кількість користувачів залишається значно низькою порівняно з іншими країнами (рис. 2.6).

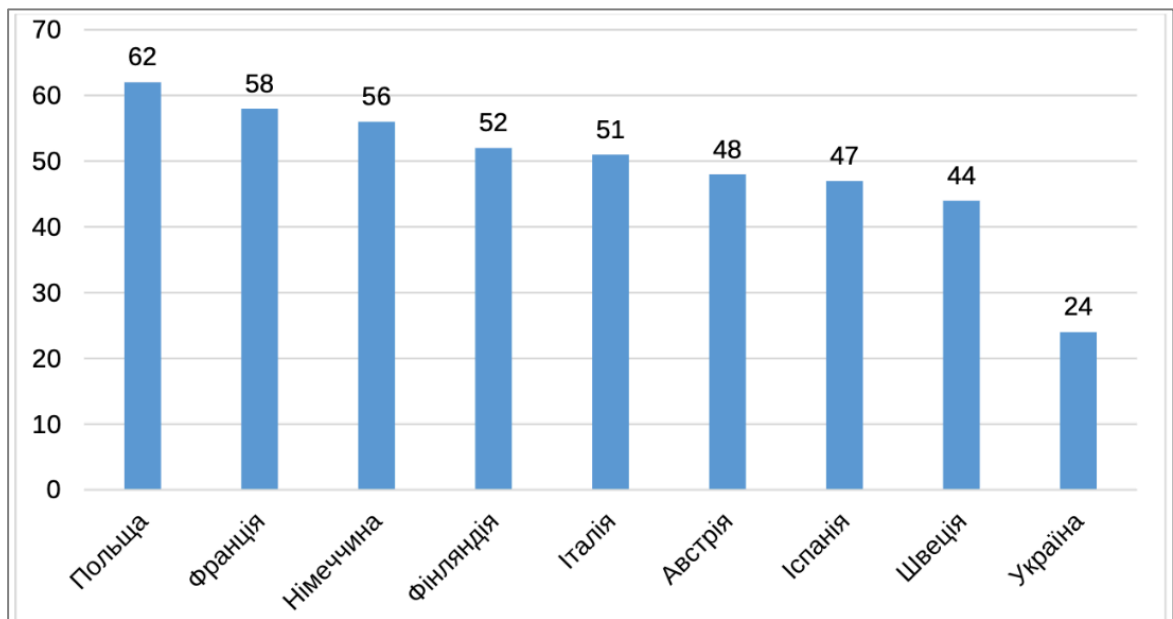

Рис. 2.6. Охоплення інтернет-банкінгу в Україні та країнах Європейського союзу у 2023 р., % (співвідношення користувачів інтернет-банкінгу до населення країни)

Джерело: побудовано за даними [2, с. 197]

Основною причиною представленої тенденції є ймовірність кібератак та недовіра з боку населення та бізнесу до банківської системи в інтернет-форматі [13,

с. 353]. Також причина полягає у низькій пропускну́й спроможності деяких населених пунктів, тому сьогодні активно опрацьовується питання забезпечення населення необхідною інфраструктурою для збільшення можливостей використання інтернет-банкінгу у різних регіонах країни. При цьому завдання полягає у пропорційному, стійкому та соціальному спрямуванні розвитку усіх регіонів країни, що забезпечить синергетичний ефект і покращить умови розвитку інтернет-банкінгу.

Лідируючу позицію серед послуг інтернет-банкінгу у 2023 р. займав перегляд залишків коштів на рахунках клієнтів (19%), що обумовлено легкістю даної опції та безоплатністю її здійснення. На оплату комунальних послуг та поповнення мобільного телефону припадає 16%, що обумовлено відсутністю необхідності відвідувати відділення банку та швидкістю здійснення платежу за рахунок формування шаблонів платежів (рис. 2.7).

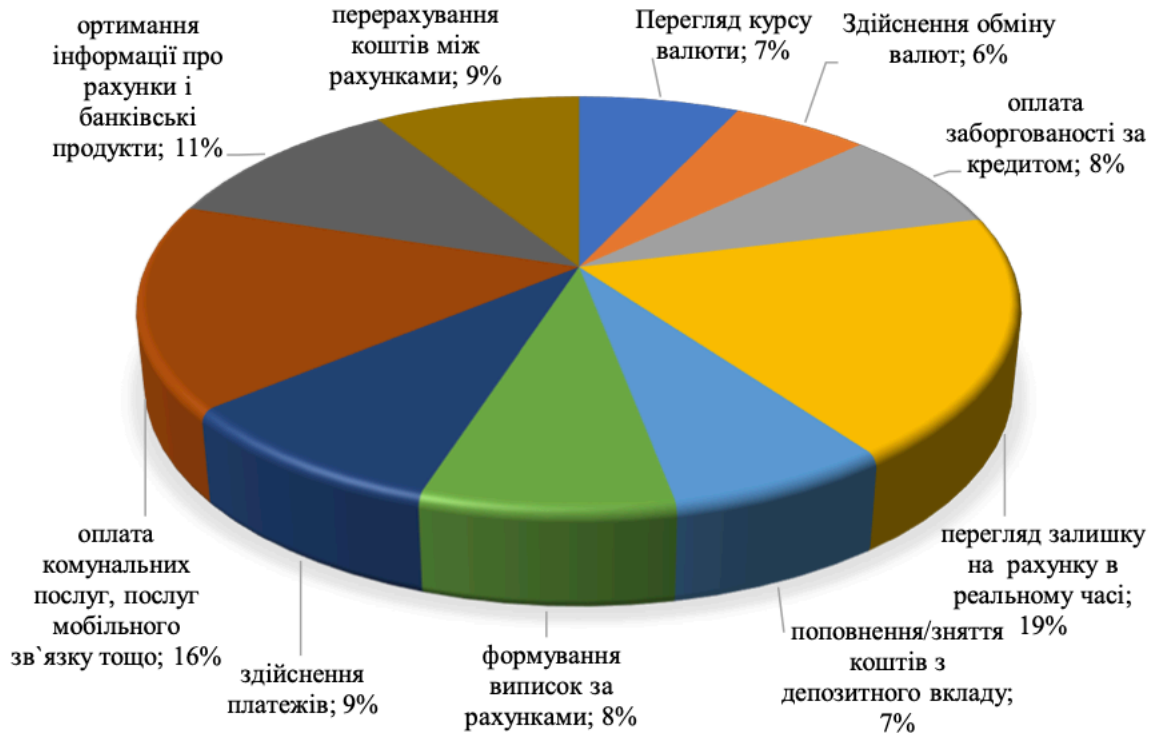

Рис. 2.7. Найбільш популярні види послуг інтернет-банкінгу в Україні, 2023 р.

Джерело: побудовано за даними [29]

Інтернет-банкінгом частіше усього користується населення у віці 25-34 роки, при цьому за допомогою мобільних телефонів користуються 63% клієнтів, персональних комп'ютерів – 35%, планшетів – 2% (рис. 2.8).

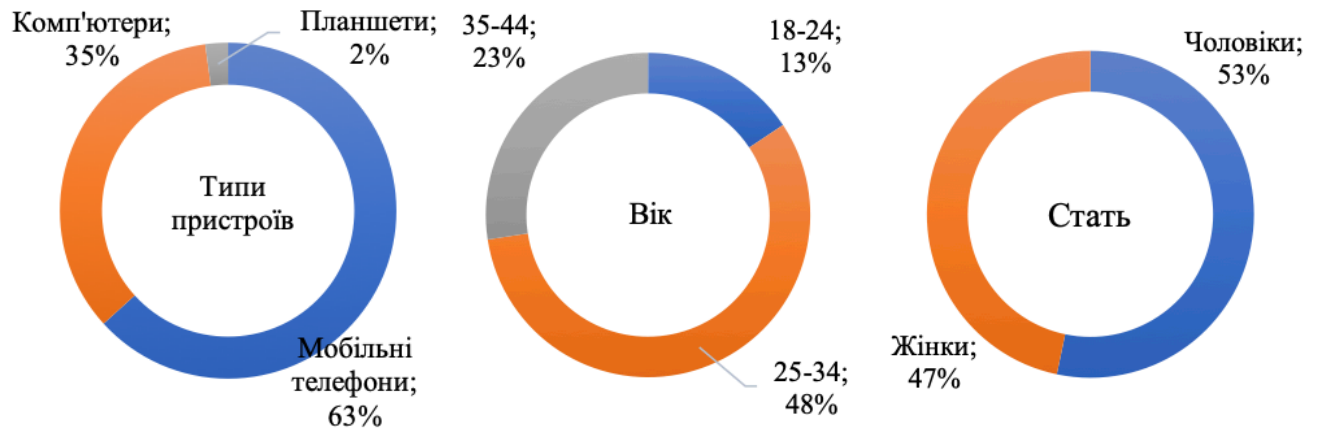

Рис. 2.8. Характеристики користувачів інтернет-банкінгу в Україні, 2023 р.

Джерело: побудовано за даними [6, с. 391]

Питома вага користувачів інтернет-банкінгу серед мешканців міст України надана на рис. 2.9.

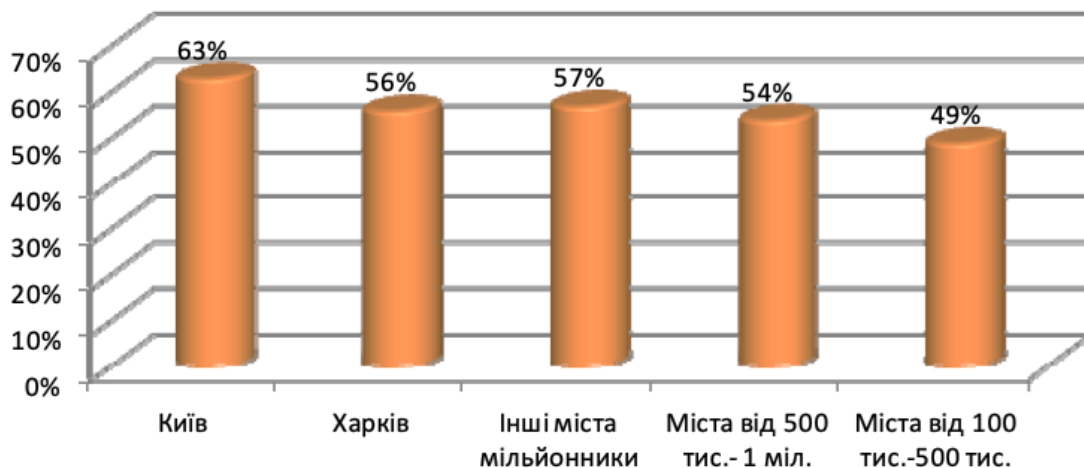

Рис. 2.9. Питома вага користувачів інтернет-банкінгу (серед мешканців міст України), 2023 р.

Джерело: побудовано за даними [15, с. 48]

Серед користувачів інтернет-банкінгу у середньому 60% – мешканці міст-мільйонників та приблизно 50% – мешканці міст від 100 тис. до 1 млн населення (рис. 2.9), при цьому 52% звертаються до інтернет-банкінгу 1 раз та більше у місяць, 17% – менше 1 разу на місяць.

Важливий напрямок розвиток банківської системи полягає у розвитку безготівкових платежів, Україна одна із перших почала впроваджувати використання QR-кодів, що спростило процес оплати рахунків та здійснення покупок, зменшило ризики помилкових транзакцій та довгих черг у відділеннях банку [30, с. 43].

У 2023 р. в Україні більшість операцій за платіжними картками відзначаються безготівковими. Кількість операцій за платіжними картками у 2023 р. – 7,9 млрд шт. на загальну суму в розмірі 6 140 млрд грн. На території України здійснено 91,9% платежів в обсязі 90,4% від загальної суми. На території інших країн здійснено 8,1% платежів в обсязі 9,6% від загальної суми. Для порівняння, у 2021 р. за межами України частка операцій складала 3,8% кількості та в обсязі 3,7% від загальної суми [29]. Дана динаміка обумовлена вимушеною міграцією населення України закордон (згідно з даними ООН, близько 6,5 млн українців – вимушені переселенці).

Близько 70% (5 млрд операцій) безготівкових розрахунків припадає на розрахунки в торговельних мережах в обсязі 40,4% загальної суми безготівкових платежів. Майже 10% операцій – це перекази з картки на картку в обсязі 37,1% (1 478 млрд грн) загальної суми безготівкових платежів. Приблизно 18% операцій – це інтернет оплата товарів та послуг в обсязі 16% загальної суми безготівкових платежів (646 млрд грн) [29].

Середні суми операції у 2023 р. становлять: 325 грн – у торговельних мережах (238 грн – у 2021 р.), 1972 грн – переказ з картки на картку (1512 грн – у 2021 р.), 490 грн – інтернет оплата товарів та послуг (395 грн – у 2021 р.) [29].

Приблизно 90% безготівкових операцій у торговельних мережах здійснюються за допомогою застосування безконтактної форми оплати та технології NFC [29].

У зв'язку з цим варто відзначити безперебійну та стійку систему обслуговування безготівкових операцій, що дозволяє підвищувати рівень довіри з боку населення.

Відзначаються також певні результати у розвитку криптовалютної сфери в Україні: йде робота над законодавчою базою регулювання використання криптовалют, що дозволить розробляти інноваційні проекти та сервіси у фінтех-сфері, зокрема, вже створено криптовалютні біржі і сервіси з метою захисту та конфіденційності транзакцій [26, с. 168].

Станом на 2023 р. ринок P2P-кредитування знаходиться на етапі становлення і отримання популярності внаслідок необхідності для підприємств швидкого отримання кредитів, а для інвесторів – більшого за депозитний прибуток, за рахунок усунення посередництва та забезпечення безпосереднього взаємозв'язку. У 2023 р. ринок P2P-кредитування перейшов межу у 90 млрд дол. (для порівняння – у 2012 р. 1 млрд дол.). Сьогодні P2P-кредитуванням все більше цікавляться малі та середні бізнеси, що спричиняє щорічний темп зростання на 50% [29].

Таким чином, для сучасного стану розвитку ринку послуг інтернет-банкінгу в Україні можна виділити наступні найбільш поширені проблеми у напрямку цифровізації банківської системи:

- слабка довіра до електронних фінансових і банківських послуг, утримання населення від використання інтернет-банкінгу та отримання інших електронних послуг внаслідок недовіри до інтернет-технологій та переймань щодо кібербезпеки;
- несформованість єдиних правил та стандартів щодо регулювання інформаційної безпеки та використання інтернет-технологій у банківській діяльності, що спричиняє нерівність конкуренції між банками та підвищений рівень ризиків для клієнтів;

- недостатня інфраструктурна розвинутість, відсутність необхідної кількості точок доступу до мережі інтернет, низька пропускна спроможність мережі;

- недостатній державний моніторинг та контроль, що призводить до неефективності роботи банків за умови відсутніх стандартів та гарантій з безпеки та захисту персональної інформації клієнтів.

Отже, інтернет-банкінг сьогодні часто входить у повсякденні операції української банківської системи, однак рівень використання інтернет-банкінгу в Україні залишається значно меншим, ніж у європейських країнах. Як наслідок, з метою забезпечення конкурентоспроможності та достатньої кількості клієнтів, а також сприяння розвитку банківської системи України, банківські установи мають зосередитися на розробці та впровадженні інноваційних заходів, які покращать дистанційне банківське обслуговування населення та бізнесу України та підвищать рівень зручності та доступності отримання банківських послуг.

2.2. Аналіз основних показників діяльності АТ КБ «ПриватБанк»

АТ КБ «ПриватБанк» виступає сьогодні лідером на банківському ринку України. 100% акцій належать державі в особі Кабінету Міністрів України.

АТ КБ «ПриватБанк» – універсальний банк, який обслуговує широку аудиторію клієнтів, лідирує у роздрібному сегменті, активно просуває послуги малому та середньому бізнесу та частково обслуговує корпоративний сектор.

Місія банку полягає у забезпеченні простого доступу кожного громадянина України до банківських послуг.

У табл. 2.1 представлений аналіз динаміки активів АТ КБ «ПриватБанк».

Аналіз динаміки активів АТ КБ «ПриватБанк», млн грн

Показник	2020	2021	2022	2023	2023/2022, %	2023/2020, %
гроші та їх еквіваленти	49 911	52 835	96 380	152 282	+58,00	+205,11
кредити та аванси банкам	25 059	26 243	103 837	134 237	+29,28	+435,68
кредити та аванси клієнтам	55 021	68 218	68 084	92 019	+35,16	+67,24
інвестиційні цінні папери	100 750	222 277	239 752	271 847	+13,39	+169,82
поточні податкові активи	6 660	9 978	9079	4	-99,96	-99,94
відстрочені податкові активи	-	-	1 100	1 952	+77,45	+
інвестиції в дочірні підприємства та асоціації	30	30	30	30	-	-
інвестиційна нерухомість	2 933	1 989	2 155	2 340	+8,58	-20,22
нематеріальні активи	953	1 288	1 389	1 563	+12,53	+64,01
основні засоби	6 689	6 074	5 228	5 127	-1,93	-23,35
інші фінансові активи	3 448	2 644	4 309	9 493	+120,31	+175,32
інші нефінансові активи	10 128	9 713	9 189	9 094	-1,03	-10,21
непоточні активи	32	7	64	20	-68,75	-37,50
усього	382 525	401 296	540 596	680 008	+25,79	+77,77

Джерело: складено за даними [27]

У 2023 р. порівняно з 2022 р. активи банку збільшились на 25,79% за рахунок збільшення грошей та їх еквівалентів, кредитів та авансів, інвестиційних цінних паперів. Динаміка активів банку проілюстровано на рис. 2.10, відповідно до якого основні види активів мають тенденцію до збільшення за аналізований період.

У табл. 2.2 представлено аналіз динаміки зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк»: у 2023 р. зобов'язання банку порівняно з 2022 р. зросли на 23,27%, в основному за рахунок зростання коштів клієнтів, інших залучених коштів та інших фінансових зобов'язань.

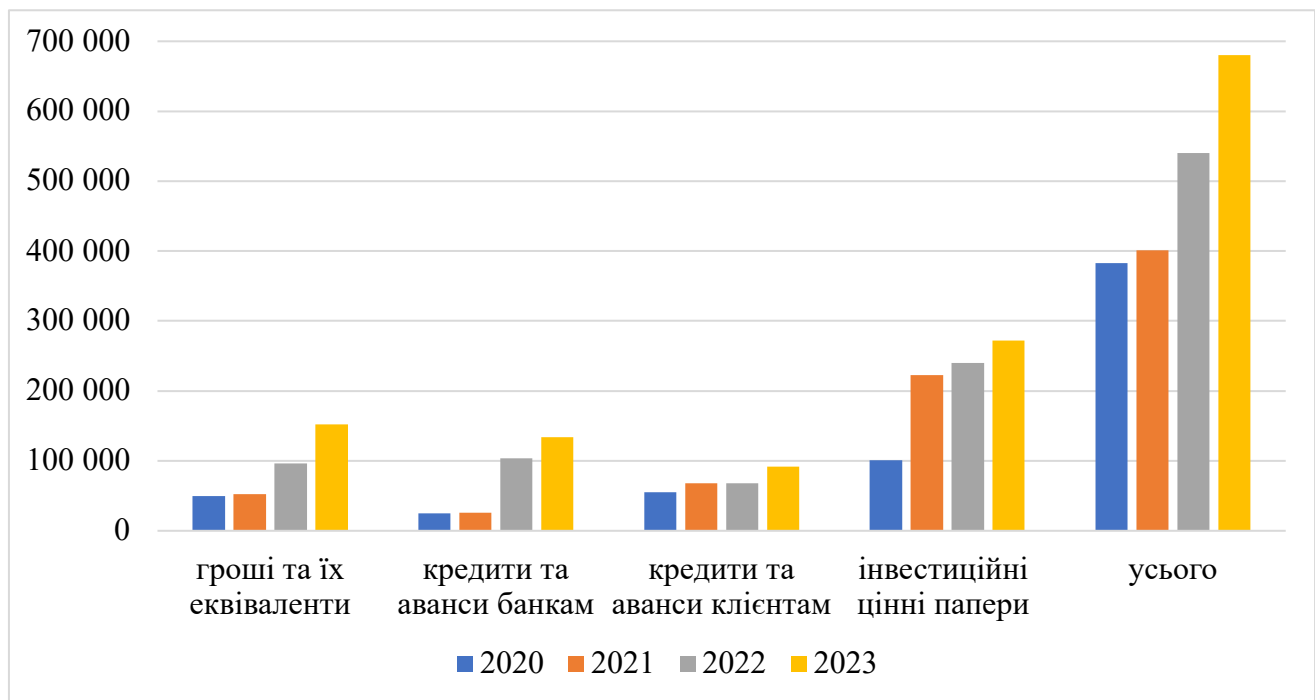

Рис. 2.10. Динаміка активів АТ КБ «ПриватБанк», млн грн

Джерело: побудовано за даними [27]

Таблиця 2.2

Аналіз динаміки зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк», млн грн

Показник	2020	2021	2022	2023	2023/2022, %	2023/2020, %
кошти клієнтів	312 708	325 303	471 970	555 525	+17,70	+77,65
кошти банків	2	3	-	-	-	-
інші залучені кошти	-	-	128	2 630	+1954,69	+
поточні податкові зобов'язання	146	159	-	25 790	+	+17564,38
інші фінансові зобов'язання	4 059	3 770	2 634	5 438	+106,45	+33,97
забезпечення	10 687	3 651	5 804	1 111	-80,86	-89,60
інші нефінансові зобов'язання	2 098	1 795	2 271	2 741	+20,70	+30,65
усього	329 700	334 681	482 807	595 162	+23,27	+80,52

Джерело: складено за даними [27]

Динаміка зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк» проілюстрована для наочного представлення на рис. 2.11.

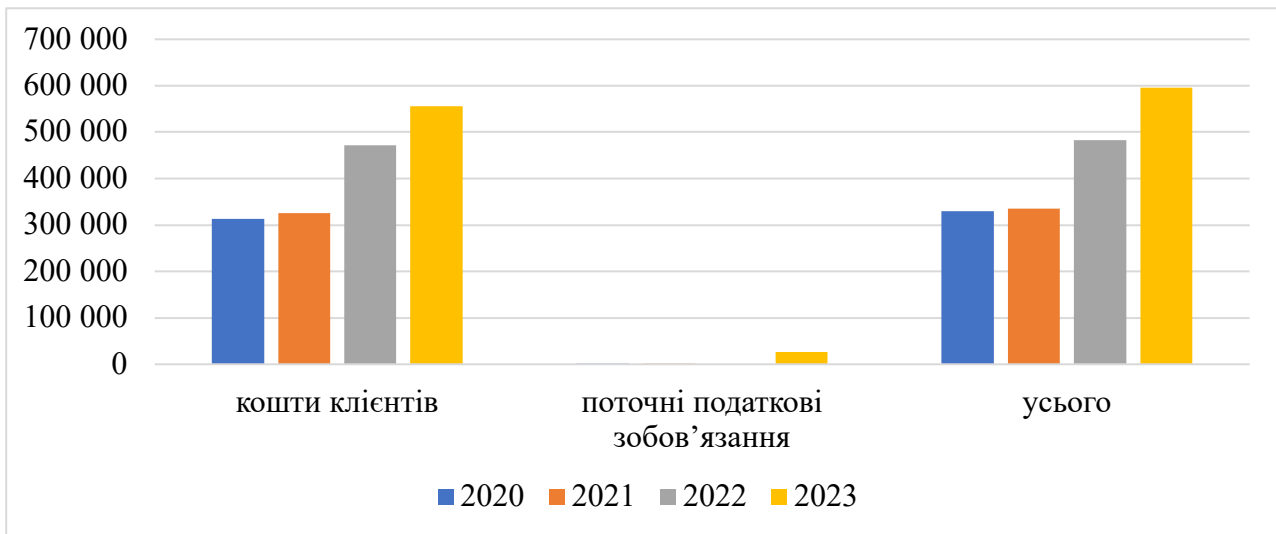

Рис. 2.11. Динаміка зобов'язань АТ КБ «ПриватБанк», млн грн

Джерело: побудовано за даними [27]

Динаміка процентних доходів, процентних витрат та чистого процентного доходу АТ КБ «ПриватБанк» проілюстрована на рис. 2.12: так, чистий процентний дохід має тенденцію до збільшення за рахунок збільшення процентних доходів та зменшення процентних витрат.

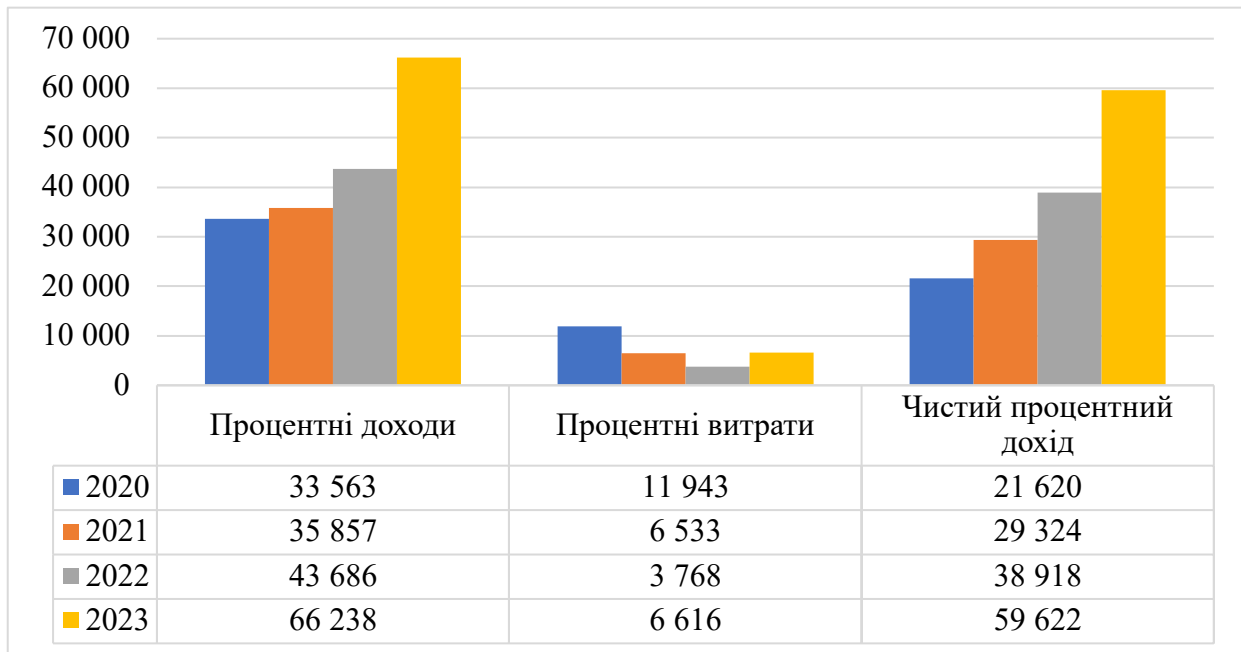

Рис. 2.12. Динаміка процентних доходів, процентних витрат та чистого процентного доходу АТ КБ «ПриватБанк», млн грн

Джерело: побудовано за даними [27]

Динаміка прибутку до оподаткування та чистого прибутку АТ КБ «ПриватБанк» проілюстрована на рис. 2.13 та має тенденцію до збільшення. Зменшення майже у 2 рази чистого прибутку порівняно з прибутком до оподаткування у 2023 р. пов'язане з тимчасовим підвищенням податку на прибуток до 50% з метою отримання бюджетом додаткових надходжень.

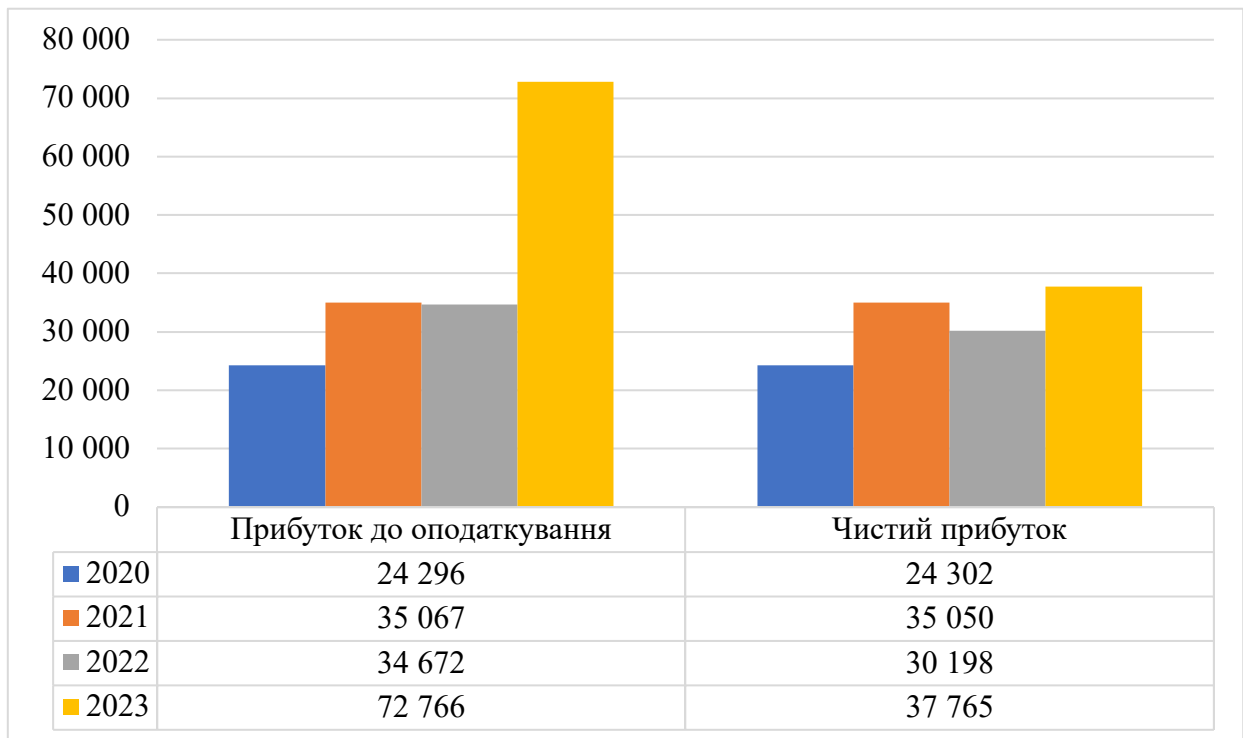

Рис. 2.13. Динаміка прибутку до оподаткування та чистого прибутку АТ КБ «ПриватБанк», млн грн

Джерело: побудовано за даними [27]

Динаміка чистих грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності АТ КБ «ПриватБанк» проілюстрована на рис. 2.14. Так, зменшення у 2021 р. чистих грошових коштів від операційної діяльності пов'язане зі збільшенням комісійних витрат, виплат працівникам, адміністративних виплат і зменшенням коштів клієнтів. Збільшення чистих грошових коштів від інвестиційної діяльності у 2021 р. порівняно з 2020 р. зумовлено надходженням від реалізації та погашення інвестиційних цінних паперів.

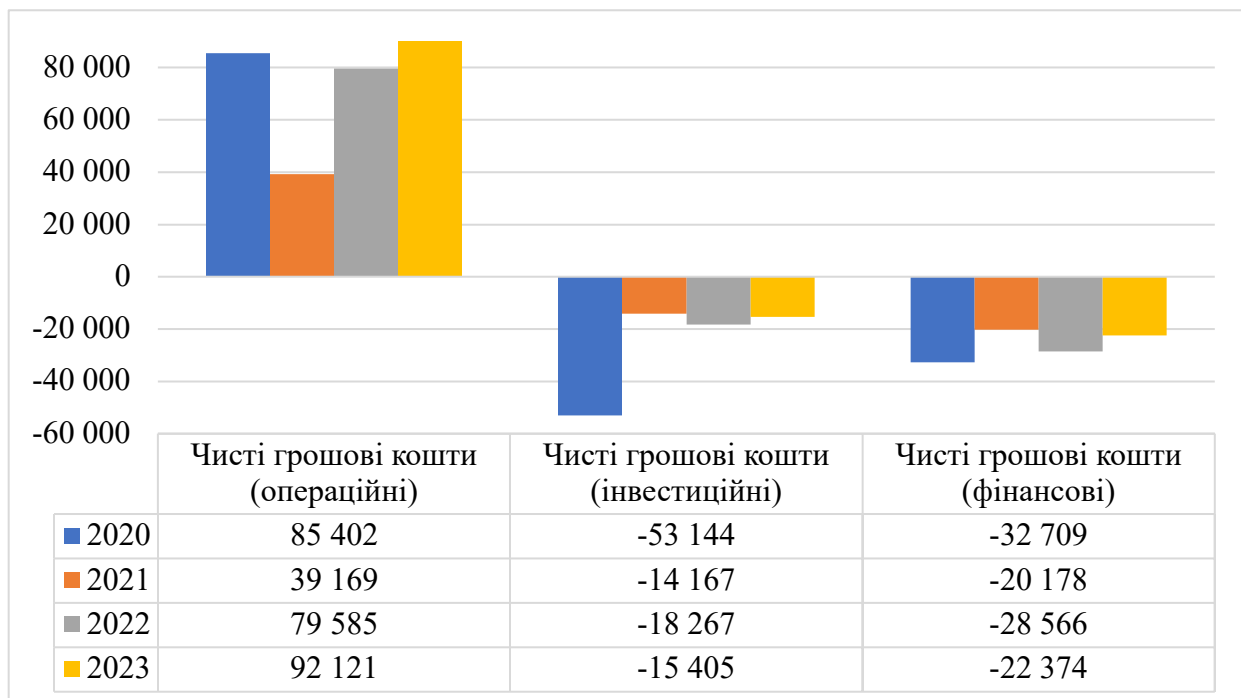

Рис. 2.14. Динаміка чистих грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності АТ КБ «ПриватБанк», млн грн

Джерело: побудовано за даними [27]

Динаміка показників ліквідності та фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк» проілюстрована на рис. 2.15.

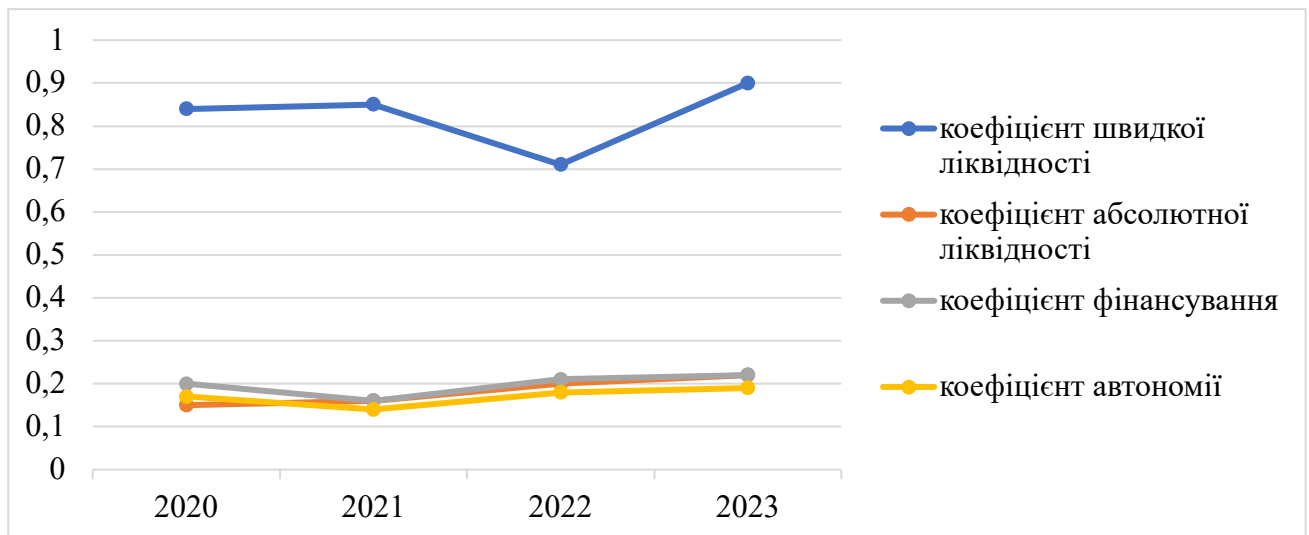

Рис. 2.15. Динаміка показників ліквідності та фінансової стійкості АТ КБ «ПриватБанк»

Джерело: побудовано за даними [27]

Динаміка рентабельності активів АТ КБ «ПриватБанк» проілюстрована на рис. 2.16, яка свідчить про високі показники порівняно зі середньогалузевими.

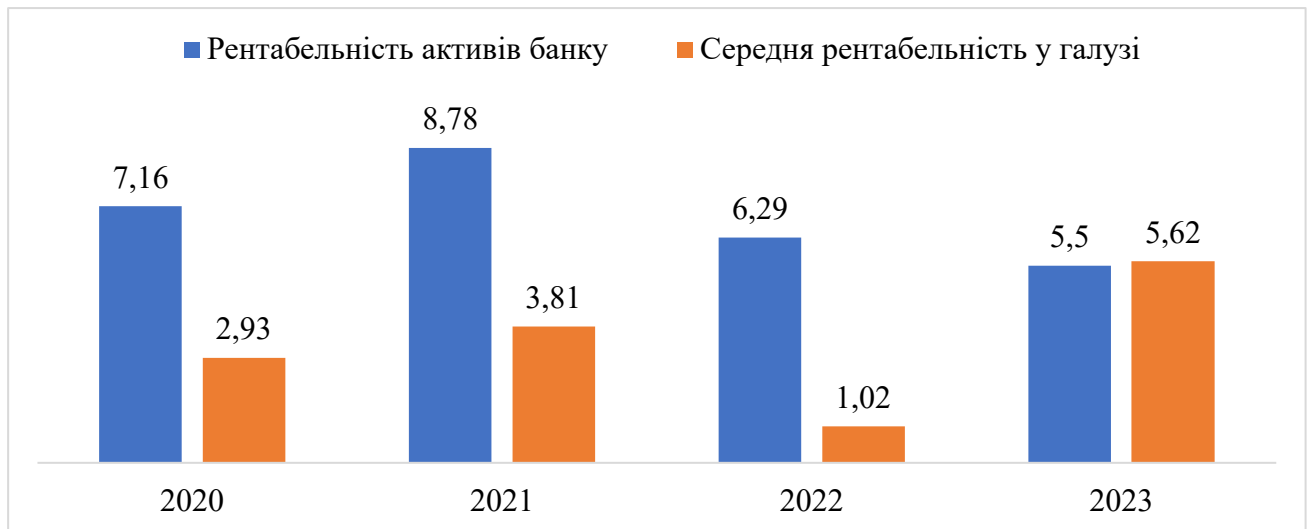

Рис. 2.16. Динаміка рентабельності активів АТ КБ «ПриватБанк», %
Джерело: побудовано за даними [27, 28]

Отже, за результатами здійсненого аналізу основних показників АТ КБ «ПриватБанк» за досліджуваний період 2020-2023 рр. можна зробити висновок, що фінансово-економічний стан банку є задовільним, відстежується позитивні тенденції у забезпеченні ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості банку.

У АТ КБ «ПриватБанк» стабільні грошові кошти від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Відслідковується тенденція до зростання обсягів коштів клієнтів, що зумовлює банк отримувати стабільно вищі прибутки від своєї діяльності.

Перевищення рентабельності активів АТ КБ «ПриватБанк» показники середньої рентабельності банківської галузі свідчить про здатність банку швидко реагувати на сучасні виклики та забезпечувати ефективне функціонування.

2.3. Аналіз послуг інтернет-банкінгу АТ КБ «ПриватБанк»

АТ КБ «ПриватБанк» є активним учасником руху цифровізації в Україні.

АТ КБ «ПриватБанк» – перший український банк, який у 1998 р. впровадив інтернет-банкінг. Завдяки мобільному застосунку Приват24 реалізовано основні функціональні можливості, що дозволяє клієнтам здійснювати самостійне управління 24/7 своїми коштами, незалежно від їх місцезнаходження.

Мобільний застосунок Приват24 – абсолютний лідер серед платіжних застосунків на Android-пристроях в Україні та Східній Європі, що дає змогу клієнтам:

- переказувати кошти між власними та іншими рахунками і картками;
- відкривати та перевипускати платіжні картки;
- налаштовувати картки для безконтактної оплати;
- налаштовувати регулярні платежі;
- замовляти готівку;
- обмінювати валюту;
- оплачувати паркування та замовляти абонемент на паркування;
- створювати електронно-цифровий підпис;
- інвестувати в цінні папери;
- знайти найближчі відділення банку;
- знайти найближчі банкомати та термінали;
- персоніфікувати дизайн карток;
- здійснювати SWIFT-перекази;
- оплачувати комунальні послуги, онлайн-підписки та інші платежі;
- здійснювати сервісні операції з рахунками (відкриття, обслуговування, закриття, зміна ПІН-коду);

- працювати з депозитними та кредитними рахунками;
- купувати транспортні квитки;
- оформлювати поліси страхування;
- комунікувати з фахівцями банку;
- будувати графіки, формувати виписки та звіти та ін.

АТ КБ «ПриватБанк» запроваджує значний спектр інновацій, серед яких хмарні технології, Big Data, штучний інтелект, автоматизація та біометрична ідентифікація, що підвищує надійність серверів та безпеку коштів клієнтів.

Взаємодія банку з Big Data передбачає аналіз особливостей використання клієнтом певного конкретного комплексу фінансових послуг з метою розроблення та інтеграції індивідуального підходу щодо забезпечення якісного процесу з задоволення вимог клієнта.

Фахівцями АТ КБ «ПриватБанк» активно удосконалюються мобільні застосунки та онлайн-сервіси, що дозволяє пришвидшити обробку операцій та зробити її більш зручною.

Через влучання ракети у центр даних у 2022 р. АТ КБ «ПриватБанк» при дозволі Національного банку України за 6 тижнів переніс фізичну інфраструктуру у хмарний формат, і вже через 45 днів після початку повномасштабного вторгнення на територію України усі застосунки та послуги повноцінно працювали у хмарному середовищі.

У АТ КБ «ПриватБанк» вважають, що перехід на дистанційні канали продажу та надання банківських послуг населенню непростий, але є одним із найважливіших пріоритетів власного розвитку в роздрібному секторі.

Динаміка банківських послуг АТ КБ «ПриватБанк» щодо кредитування юридичних осіб та малого і середнього бізнесу проілюстрована на рис. 2.17.

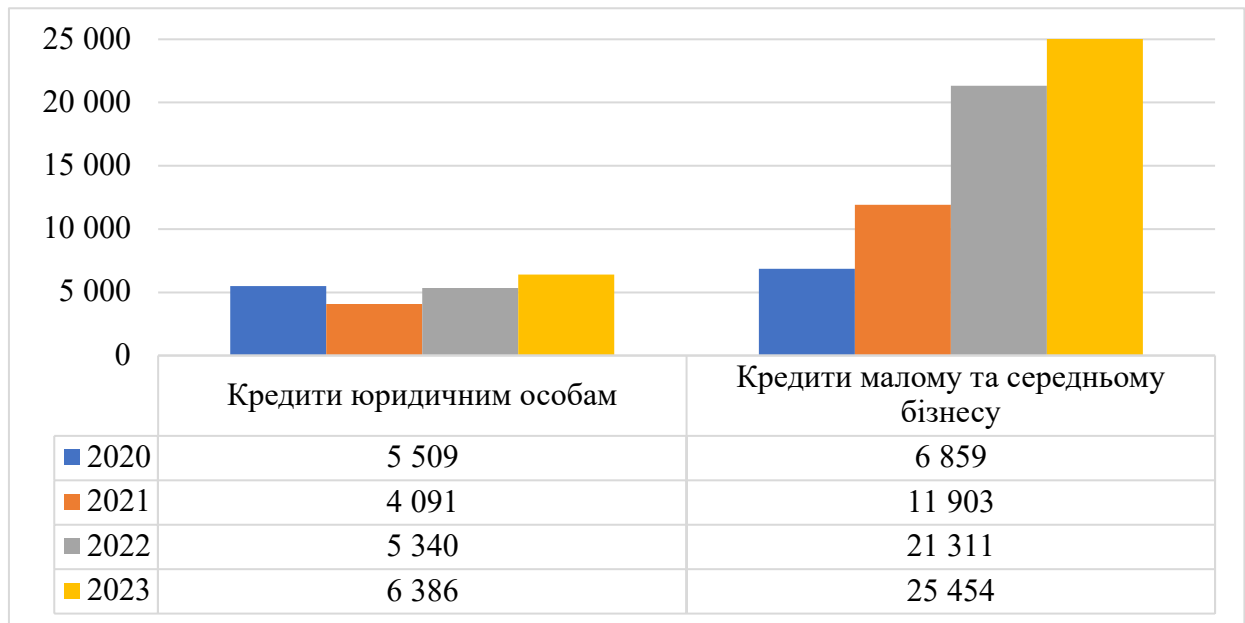

Рис. 2.17. Динаміка банківських послуг АТ КБ «ПриватБанк», млн грн

Джерело: побудовано за даними [27]

Динаміка банківських послуг АТ КБ «ПриватБанк» щодо кредитування фізичних осіб проілюстрована на рис. 2.18.

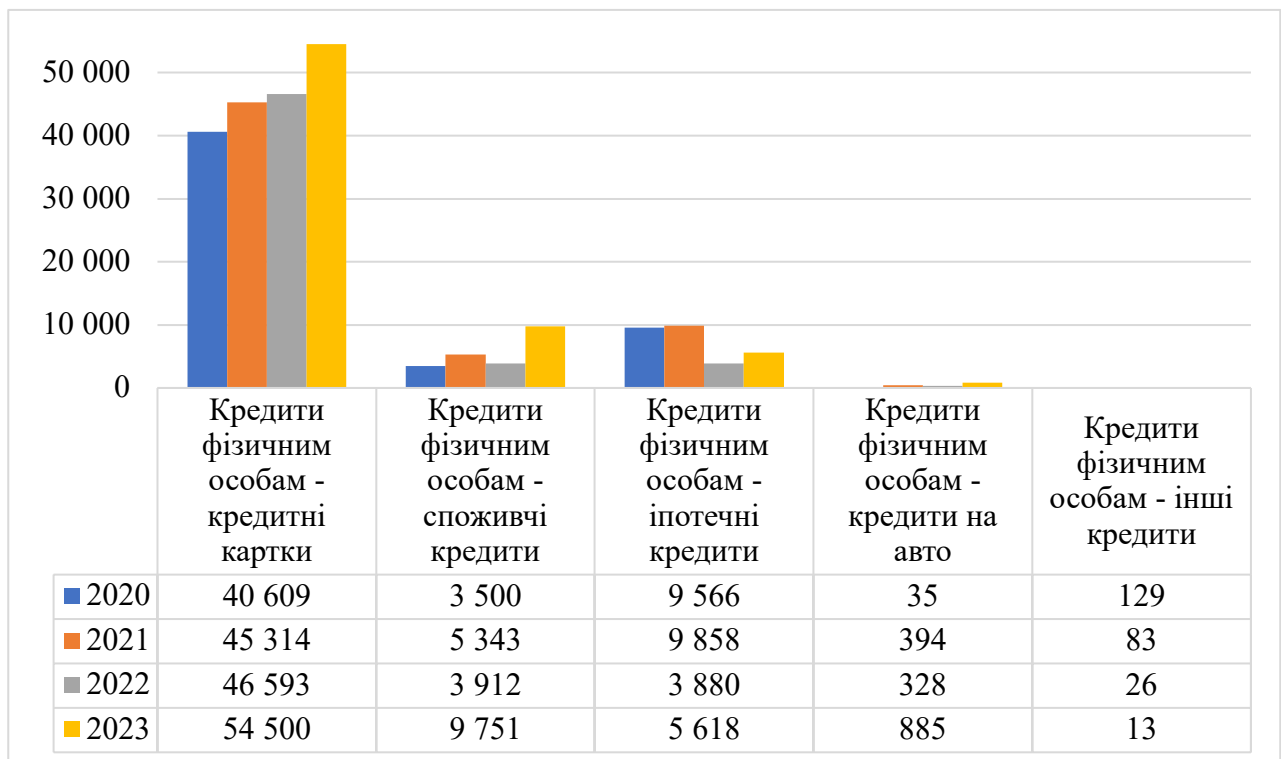

Рис. 2.18. Динаміка банківських послуг АТ КБ «ПриватБанк», млн грн

Джерело: побудовано за даними [27]

За період 2018-2022 рр. кількість та обсяг операцій через інтернет-банкінг значно зросли, також суттєво збільшилися перекази з однієї картки на іншу та онлайн покупки товарів і послуг (рис. 2.19-2.20).

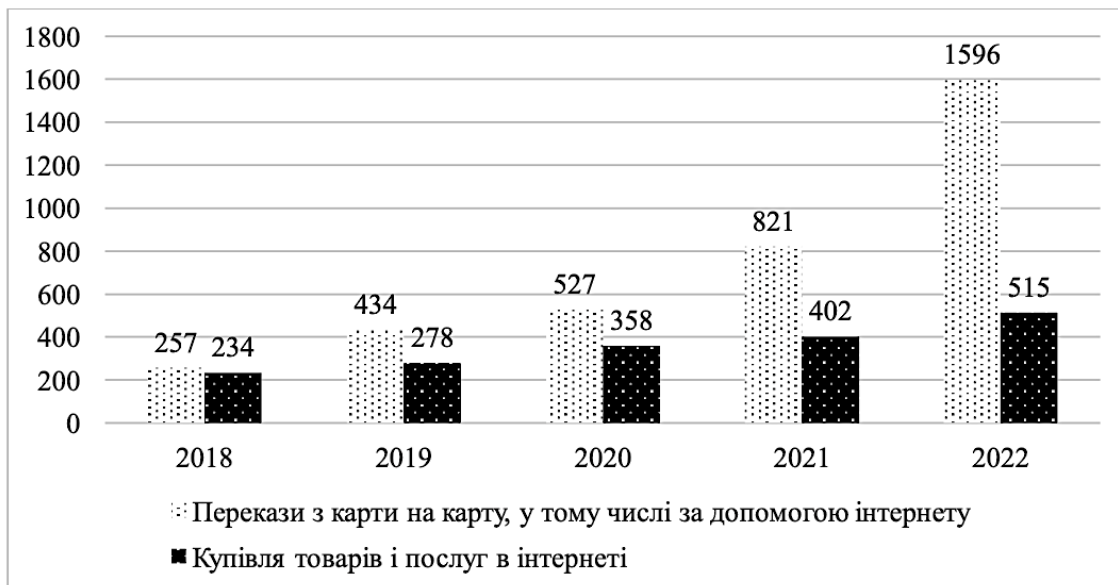

Рис. 2.19. Динаміка обсягів операцій клієнтів у інтернет-банкінгу АТ КБ
«ПриватБанк», млрд грн

Джерело: побудовано за даними [27]

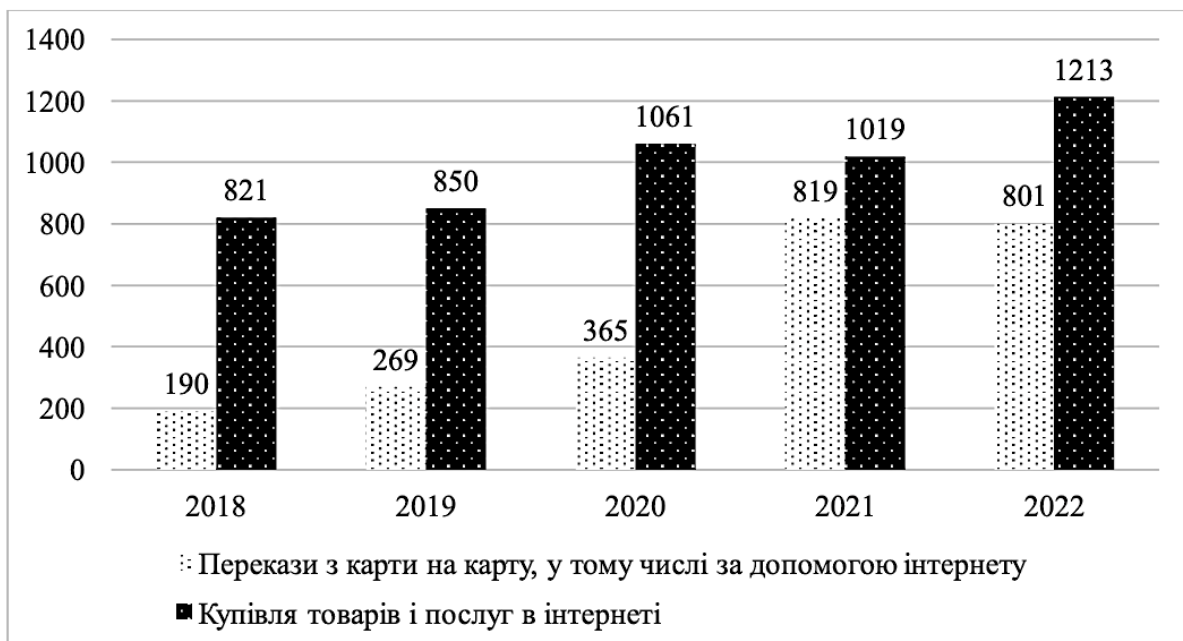

Рис. 2.20. Динаміка кількості операцій клієнтів у інтернет-банкінгу АТ КБ
«ПриватБанк», млн шт.

Джерело: побудовано за даними [27]

Середня сума операції у інтернет-банкінгу АТ КБ «Приватбанк» щорічно зростає (рис. 2.21).

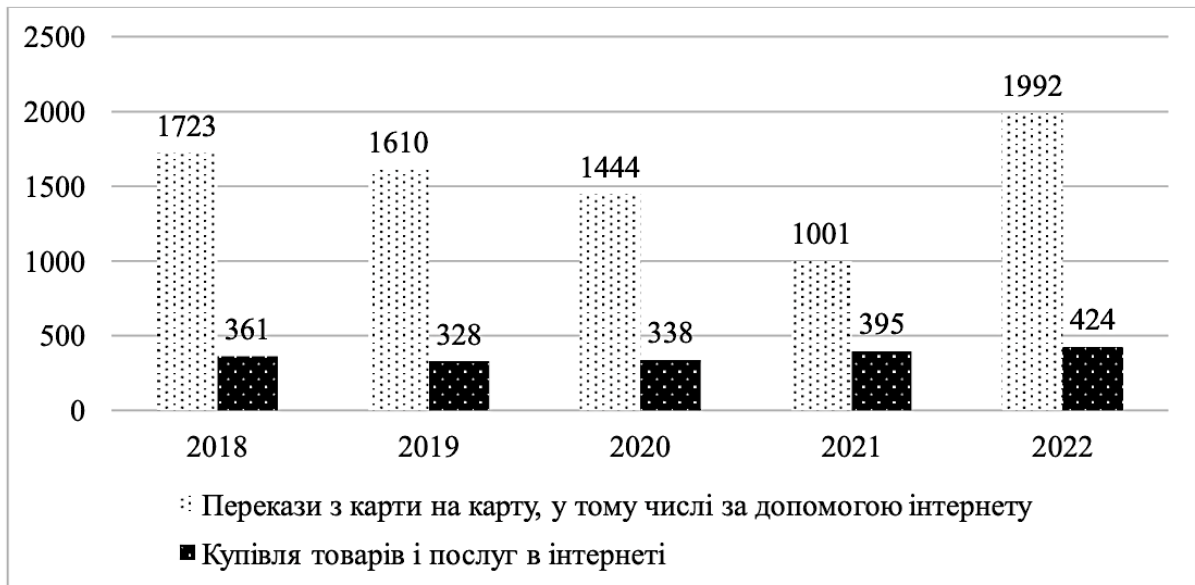

Рис. 2.21. Середня сума операції інтернет-банкінгу АТ КБ «Приватбанк», грн

Джерело: побудовано за даними [27]

АТ КБ «ПриватБанк» посідає лідируючі позиції за обсягами коштів фізичних та юридичних осіб, за кількістю активних клієнтів-фізичних осіб та представників малого і середнього бізнесу, виступає одним із лідерів-банків, які ефективно застосовують інтернет-банкінг у своїй діяльності.

РОЗДІЛ 3 НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГУ В УКРАЇНІ

3.1. Рекомендації щодо удосконалення надання послуг інтернет-банкінгу в Україні

Ефективність інноваційних рішень у сфері інтернет-банкінгу дозволить створити більш цінні взаємовідносини між банком і його клієнтом. Тільки забезпечення функціональних можливостей банківських продуктів і послуг наразі недостатньо для збільшення попиту на ринку, тому банки повинні враховувати поведінку та особливості людей. Насправді клієнти хочуть бачити в особі банку надійного партнера, який допомагає їм планувати свої фінанси та насолоджуватися результатами своїх планів. Тому банк-партнер повинен бути помічником клієнта в досягненні цілей, а взаємодія з ним має викликати лише позитивні емоції.

Застосування електронних платіжних систем і цифрових платформ інтернет-банкінгу дозволяє швидко та точно виконувати операції, при цьому уникати людського фактору та помилок.

Дослідження сучасного стану ринку послуг інтернет-послуг дозволило сформулювати наступні рекомендації:

- основна мета сучасних інтернет-банкінгових послуг має полягати у полегшенні дистанційних операцій, що дозволить охопити більше клієнтів, для цього банки повинні сконцентрувати значну увагу в цій сфері: збільшити кількість послуг, удосконалити їх доступність і якість, забезпечувати клієнта інформацією про рух коштів з метою забезпечення підвищення ефективності управління капіталом клієнтів;
- важливо мати детальний план та стратегію розвитку інтернет-банкінгу, що, зрештою, підвищить ефективність послуг інтернет-банкінгу та швидкість їх розвитку;

- на законодавчому рівні необхідно вирішити багато питань, які подібні з іншими системами, і змінювати нормативне-правове забезпечення на основі врахування темпів розвитку інновацій.

З метою удосконалення надання послуг інтернет-банкінгу необхідно:

- покращити рівень захисту інформації клієнтів банку;
- впроваджувати надійні інструменти авторизації та ідентифікації клієнтів банку;
- спростувати користування мобільним застосунком для кола клієнтів з низьким рівнем грамотної роботи з мобільними застосунками;
- розширювати перелік послуг, які надаються через інтернет-банкінг;
- підвищувати якість взаємодії між клієнтом та банком без особистого відвідування відділень банку;
- скорочувати витрати з цифровізації порівняно з традиційними послугами банку;
- збільшувати швидкість і якість інтернет-обслуговування;
- знижувати операційні ризики банку;
- мотивувати фізичних та юридичних осіб до застосування інтернет-банкінгу за рахунок рекламної кампанії, акцій та інших способів заохочення.

Щодо удосконалення надання послуг інтернет-банкінгу також варто відзначити наступні пропозиції, серед яких:

- розширити застосування смарт-карток як доповнення карток не лише преміум сегменту та вище, а для усіх бажаних (для фізичних і юридичних осіб);
- співпрацювати з системою Національних масових електронних платежів;
- забезпечувати надійний захист конфіденційної та персональної інформації, здійснювати боротьбу з шахрайством та кібербезпекою, покращувати систему гарантування безпечності операцій;
- впроваджувати штучний інтелект та машинне навчання;

- автоматизувати буденні та рутинні завдання й процеси, серед яких обробка заявок, надсилання повідомлень та ін.;
- аналізувати великі дані на основі використання штучного інтелекту з метою здійснення прогнозів щодо попиту на банківські послуги, здійснювати оцінювання ризиків та планування стратегій розвитку;
- використовувати хмарні платформи для забезпечення роботи інтернет-банкінгу та зберігання інформації клієнтів;
- розвивати Р2Р-кредитування;
- впроваджувати інтернет-помічника з інформування та надання допомоги клієнту у реальному часі, що допоможе клієнтам швидше звикнути до інноваційних технологій;
- забезпечувати безперебійне функціонування банкоматів, терміналів самообслуговування, колл-центрів;
- інтегрувати систему інтернет-помічника з інформування і надання допомоги в онлайн режимі у мережі банкоматів та терміналів самообслуговування;
- програмно забезпечувати роботу інтернет-помічника з інформування та надання допомоги клієнтам без участі операторів;
- покращувати нормативно-правове регулювання інтернет-банкінгу;
- створювати умови з метою масового впровадження електронних цифрових підписів, які давали змогу коректно здійснювати ідентифікацію користувачі;
- розробляти та впроваджувати інноваційні нетрадиційні дистанційні банківські послуги;
- забезпечувати інноваційність у підході до підготовки висококваліфікованого персоналу банківської сфери.

Як один із видів інноваційних послуг інтернет-банкінгу пропонується впроваджувати платіжні картки, які передбачають використовувати біометричні

дані клієнта (голос, відбитки пальців, долоні, сканування обличчя та очей) з метою додаткового захисту отримання дистанційного банківського обслуговування. При цьому дані біометрії мають надійно зберігатися у мікросхемі картки та не надсилатися серверам банків, що гарантуватиме конфіденційність персональної інформації клієнта.

Одним із напрямків розвитку інтернет-банкінгу може стати впровадження відео-банкінгу, який наразі є найтехнологічнішою системою дистанційного банківського обслуговування і передбачає комунікацію клієнта з банківськими фахівцями у відео-режимі [23, с. 78].

Наразі відзначається тенденція до використання VR-технологій, окрім цього використовуються інноваційні системи розпізнавання голосу, що дозволяє спростити дистанційне банківське обслуговування [36, с. 108].

Зручним для клієнтів виступає впровадження фотофіксації, завдяки якій можна оплачувати рахунки через фото рахунка та мобільний застосунок [37].

З метою заохочення інших осіб пропонується передбачати додаткове грошове заохочення для клієнтів банку, які б рекомендували застосунок іншим особам, наприклад, це може бути отримання клієнтом промокоду.

Впровадження дитячої картки для дітей віком від 6 до 17 років також можна розглядати як напрямок удосконалення надання послуг інтернет-банкінгу, адже паперові гроші наразі втрачають актуальність, і це б підвищило фінансову грамотність з малих років. Для дитячою картки має бути передбачено доступ та контроль батьками за допомогою інтернет-інформування, можливість встановлення лімітів.

З метою мінімізації інформаційних ризиків щодо захисту персональних даних у сфері інтернет-банкінгу доцільно сформувати ефективну та надійну систему ідентифікації клієнту. Основні заходи, які б зумовили можливість мінімізувати інформаційні ризики щодо захисту даних клієнтів варто відзначити: підвищення фінансової грамотності у населення; інформування клієнтів про наявні види

шахрайств у інтернет-банкінгу; удосконалення системи захисту та покращення інформаційної безпеки відповідно до сучасних вимог з безпеки; здійснення постійного моніторингу ринку послуг інтернет-банкінгу.

Беручи до увагу зарубіжний досвід розвитку інтернет-банкінгу, доцільно з метою збільшення зручності та доступності дистанційних банківських послуг для клієнтів, впроваджувати відкритий банкінгу, який повністю сформований у Великобританії та на етапі розробки у таких країнах, як Гонконг, США, Канада, Японія, Австралія і Нова Зеландія [33, с. 171]. Відкритим банкінгом передбачений структуровано відкритий обмін даними між постачальниками послуг через програмне забезпечення, що дозволяє користувачу управляти своїми коштами різних банків у одному мобільному застосунку. Впровадження відкритого банкінгу дозволить зменшити недоліки та загрози, досягти успішності та вагомий розвиток, тим самим збільшивши клієнтську аудиторію та їх довіру.

Система дистанційного обслуговування в сучасному банківському бізнесі отримує все більшу популярність, а її практичне впровадження в реальних умовах сьогодення приносить користь і банкам, і їх клієнтам. Процеси активізації з просування інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій і засобів підвищують ефективність передачі інформації між банками та їх клієнтами. Крім того, процеси розвитку інтернет-банкінгу сприяють більш мобільному контролю та управлінню фінансовими потоками. З кожним роком у банківській сфері спостерігається послідовна еволюція інформаційних технологій із появою нових інформаційних можливостей. Сьогодні просунутий етап розвитку банківського обслуговування призвів до впровадження технологій дистанційного обслуговування як інструменту започаткування значних змін у способах здійснення діяльності в банківському секторі. Технології інтернет-банкінгу забезпечують для банківських установ цілодобовий доступ до будь-яких географічно віддалених фінансових установ, а клієнти можуть зручно отримувати доступ до всіх банківських послуг, незалежно від свого місцезнаходження.

3.2. Перспективи активізації інноваційної діяльності у сфері інтернет-банкінгу в Україні

На сьогоднішній час більшість експертів вважають інтернет-банкінг найбільш перспективною формою дистанційного банкінгу, оскільки він дає змогу реалізувати успішну маркетингову стратегію, яка передбачає функціонування банку, який завжди поруч з клієнтом. Інтернет-банкінг у сучасних умовах потребує постійного вдосконалення на основі впровадження інновацій у банківську сферу.

Інновація у банківському секторі становить собою кінцевий результат інноваційного процесу, який виражається у формі нових практичних застосувань (продуктів, послуг, операцій тощо), які впроваджуються у банківську сферу за всіма напрямками діяльності банку та спрямовані на підвищення рівня задоволення потреб поточних клієнтів та залучення нових, підвищення рівня ринкової конкурентоспроможності та ефективності функціонування за всіма напрямками, запобігання проблем та забезпечення стабільності банку і економіки країни в цілому [21, с. 48].

Серед першочергових причин, що сприяють впровадженню інновацій у сфері інтернет-банкінгу варто віднести:

- впровадження нових ідей та інноваційних методів здійснення банківських процесів сприяють підвищенню ефективності операційної діяльності банку, що дозволяє зменшити витрати на конкретні транзакції та підвищити рівень якості обслуговування клієнтів;
- підвищення прибутковості банку у стратегічному аспекті;
- підтримання репутації банку як сучасної динамічної фінансової установи, яка має змогу своєчасно реагувати на зміни клієнтського попиту;

- забезпечення наявності у банку нових джерел доходу, що досягається шляхом впровадження ефективних інноваційних рішень, які відрізняють банк від своїх конкурентів;
- змінний характер і структура потреб клієнтів, що призводить до швидкої трансформації банківського обслуговування.

За економічним характером інновації в банку можна поділити на продуктові та технологічні. Продуктовими інноваціями вважаються інноваційні банківські продукти, які пов'язані як з інноваційними послугами чи транзакціями, так і з традиційним банківським обслуговуванням під час розробки продукту або в результаті зміни правових норм регулювання. Технологічними інноваціями вважаються інновації щодо технологічного вдосконалення існуючих банківських продуктів та процесів, а також створення та впровадження технологічно інноваційних продуктів [35, с.101].

Інновації, спрямовані на вирішення існуючих проблем, як правило, не вимагають великих досліджень або мають меншу ймовірність невдачі. Вони поширюються або через реалізацію внутрішньобанківських ініціатив, або через запозичення іноземної досвіду.

Основними принципами інноваційної діяльності у інтернет-банкінгу доцільно виділити:

- випередження, яке передбачає новаторський підхід до впровадження інновацій у інтернет-банкінгу;
- перспективність, яка відображає відповідність інноваційної діяльності стратегічним планам банку;
- клієнтоорієнтованість, яка полягає у першочерговому задоволенні основних вимог клієнтів;
- ресурсна забезпеченість, яка передбачає наявність у банку необхідних фінансових, трудових та матеріальних ресурсів;

- часова обмеженість, яка стосується часових меж впровадження інновацій у інтернет-банкінгу;
- ефективність, яка є основою для впровадження інновацій і передбачає сприятливий економічний результат.

Україна виступає країною, у якій активно розвиваються інновації у сфері інтернет-банкінгу, одночасно з цим пандемія коронавірусу та воєнні події стали прискорювачами процесів цифровізації багатьох банківських послуг. Відповідно до дослідження проєкту USAID «Трансформація фінансового сектору» [38, с. 337] цифровізація банківського сектору сприймається вітчизняними банками як паралельний світ, а не потенційні можливості для розвитку, що обумовлює низьку питому вагу в капіталі фінтех-компаній, і управлінська ланка банків не відзначається значним досвідом у сфері фінтех-інновацій.

Варто відзначити, що тільки 50-тьма відсотками банків сформовано цифрову стратегію розвитку діяльності. Згідно з даними Міністерства фінансів України мобільні застосунки наявні у 84% банків в Україні [28].

Результати дослідження, проведеного Українською асоціацією фінтех та інноваційних компаній, свідчать про те, що 11 найбільш технологічно передових банків України мають партнерські відносини з фінтех-компаніями, і найпоширенішими сферами їхньої уваги є платіжні транзакції та мобільні гаманці [41, с. 9]. Банки також беруть участь у багатьох інноваційних починаннях разом із платіжною системою Visa. Обидві сторони отримують переваги від партнерства фінтех-компаній і банків, проте перевагами банків виступають наявні значні обсяги фінансових ресурсів, велика клієнтська база, сформований бренд та авторитетний статус. Однак через великий обсяг роботи фахівці банку мають мало часу на створення інноваційних проєктів. До сильних сторін фінтех-компаній в першу чергу варто віднести високий рівень інноваційного потенціалу працівників і постійне відстеження інформації стосовно змін у потребах на ринку.

На ринку послуг інтернет-банкінгу варто відзначити тенденцію активної популяризації мобільних платежів: згідно з дослідженням MasterCard 75% українців здійснюють оплати за товари та послуги завдяки мобільному застосунку, у той час, коли цей відсоток у Західній Європі складає 37%, а для Центральної і Східної Європи – 57% [29]. Отже, функціональні можливості мобільних застосунків та інноваційні технології у формі ботів все частіше використовуються та спрощують процеси інтернет-банкінгу.

Наразі також відстежується активний розвиток кредитування на основі P2P, яке є формою позики коштів між непов'язаними між собою учасниками без допомоги фінансового посередника (наприклад, кредитної спілки чи банку). Позики зазвичай надаються через онлайн-платформи, які знімають комісійні платежі за позику та інструмент для оцінки кредитоспроможності.

Зараз в Україні активно розвиваються віртуальні банки (наприклад, Monobank), що поклало початок нової цифрової ери, адже багато молодих людей ніколи не підуть у традиційний банк, тому що у них є власний банк на мобільних телефонах. Такі віртуальні банки полегшують фінансове розуміння та доступ до банківських послуг. Враховуючи той факт, що Україна є відносно небагатою країною і має значну кількість невеликих міст, де відсутні будь-які банківські відділення, така інноваційна форма дистанційного банківського обслуговування полегшує доступ людей до банківських транзакцій. Крім того, віртуальні банки не лише мають вагоме значення для загального економічного зростання країни, а й передбачають підвищення рівня фінансової грамотності населення.

У 2016 р. ПриватБанк став першим банком у світі, який надав змогу здійснювати купівлю криптовалютних активів із вбудованим гаманцем у мобільному застосунку Приват24, але регулятор Національний банк України повідомив про можливі санкції і банк був вимушений полишити цю ідею [27]. Аналогічна ситуація склалась у 2016 р. і для кредитування P2P на платформі ПриватБанку. Така ситуація може навести на думку, що Національний банк України

незацікавлений у впровадженні інновацій у банківській сфері, проте на даний момент часу Національний банк України має департамент платіжних систем та інноваційного розвитку, який виступає ініціатором різноманітних інновацій для банківської системи країни. Окрім цього, впровадження для рахунків стандарту IBAN підвищило зручність та зрозумілість національних та міжнародних розрахунків.

Особлива увага у сфері інноваційного розвитку інтернет-банкінгу приділяється Національним банком України щодо забезпечення належного рівня захисту користувачів, кібербезпеки та захисту прав споживачів.

Знаковим моментом для розвитку інновацій у сфері інтернет-банкінгу стала прихильність Національного банку України щодо розробки універсального стандарту електронної ідентифікації клієнтів за допомогою BankID, який сьогодні полегшує отримання адміністративних послуг від держави. Починаючи з 28 квітня 2020 р. банки мають змогу здійснювати ідентифікацію та верифікацію клієнтів без особистої присутності за допомогою BankID, що дозволяє мати дистанційний доступ до різноманітних адміністративних, фінансових і інших комерційних послуг [29]. Платниками податків також сьогодні застосовується дана система з метою надання звітності у електронній формі. BankID значно заощаджує час, забезпечує відсутність черг у процесі отримання адміністративних послуг, дозволяє банкам розширити перелік послуг та підвищити конкурентоспроможність послуг та продуктів. BankID не представив собою інноваційний інструмент у світовому масштабі, адже дана система повністю сформована у Швеції, Фінляндії, Естонії, Латвії та Норвегії вже протягом 10-15 років, на досвід країн яких здійснюється спирання у процесі розвитку інновацій в Україні. Сьогодні також активно застосовується BankID у процесі підписання різноманітних петицій та голосувань на офіційних державних сайтах, при цьому персональні дані надійно захищені і сприяє прозорості надання державних послуг. За допомогою BankID є концепція

створення єдиної національної системи дистанційної ідентифікації з метою розвитку електронних адміністративних послуг та е-влади в Україні.

28 травня 2019 р. Національним банком України [29], Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб та Міністерством фінансів України [28] було погоджено Меморандум про взаєморозуміння та співпрацю щодо розробки та реалізації стратегії розвитку фінтех-інновацій НБУ до 2025 р. Переглянуту стратегію було затверджено завдяки Рішенню Правління Національного банку України № 97 від 18 березня 2021 р. Даною стратегією визначено пріоритетні напрямки та завдання з розвитку фінансового та банківського сектору до 2025 р. відповідно до міжнародної практики, передбаченою Угодою про асоціацію Україна – Європейський союз та іншими міжнародними нормами. У стратегії структуровано та деталізовано основні вектори розвитку фінтех-інновацій, які мають бути спрямовані на швидке тестування інноваційних проєктів, зростання фінансової грамотності населення і представників бізнесу, забезпечення функціонування відкритого банкінгу. Стратегією передбачається застосування інноваційної дистанційної ідентифікації та верифікації, інтеграція європейської PSD2 директиви, цілодобовий доступ до миттєвих платежів у системі електронних платежів, збільшення охоплення сфер кібербезпеки та інноваційних проєктів.

До причин, що стримують розвиток інноваційної діяльності у сфері інтернет-банкінгу в Україні, доцільно віднести:

- відсутність нормативно-правового забезпечення, що здійснює регулювання взаємодії між банками та їх клієнтами у процесі інтернет-банкінгу;
- низький ступінь довіри клієнтів до технологічних новинок та ноу-хау (особливо це стосується літніх людей);
- відсутність високошвидкісного доступу до мережі інтернет (особливо це відноситься до сільської місцевості).

Значною проблемою для розвитку інноваційної діяльності у сфері інтернет-банкінгу варто відзначити соціально-економічну та геополітичну ситуації в країні, яка утворює перешкоди та складнощі для банківського сектору, вимушує ліквідувати слабкі банківські установи та покинути іноземними банками український ринок банківських послуг. У зв'язку з цим, питома вага банків, які здійснюють активне інвестування коштів у розвиток своєї інноваційної діяльності у сфері інтернет-банкінгу залишається досить незначною.

Відповідно до дослідження «Ukrainian FinTech&Banks Survey» [34, с. 330] значною перешкодою для впровадження фінтех-інновацій у сфері інтернет-банкінгу виступає висока вартість цифрової трансформації. Брак коштів на інноваційну діяльність у сфері інтернет-банкінгу також спричинений недовірою з боку населення до банківських установ, низьким рівнем фінансової грамотності, браком надлишкового вільного капіталу, відсутністю мотивації та бажання менеджерів впроваджувати інновації у банківську сферу.

Отже, об'єктивна необхідність процесу активізації щодо впровадження банківських інновацій у інтернет-банкінгу є беззаперечною, у зв'язку з цим банки повинні активізувати свої зусилля у сфері інноваційного розвитку, щоб мати можливість швидко реагувати на попит клієнтів, який часто змінюється з часом. Діяльність банківських установ на основі активного інноваційного розвитку дозволяє значно зменшити витрати та підвищити загальну ефективність функціонування. У цьому відношенні інновації служать потужним каталізатором, який сприяє підвищенню конкурентоспроможності банку та зміцненню його позицій на ринку. Зрештою, ефективне впровадження банками інноваційних технологій у сфері інтернет-банкінгу забезпечить довгострокову стабільність банківської діяльності.

ВИСНОВКИ

Дослідження теоретичних основ інтернет-банкінгу в Україні, проведення аналізу сучасного стану ринку послуг інтернет-банкінгу в Україні та розробка напрямків розвитку інтернет-банкінгу в Україні надали можливість зробити наступні висновки:

1. Відповідно до сучасного ритму та життєвих умов сьогодні найбільш привабливим для клієнтів банків є дистанційне банківське обслуговування у формі інтернет-банкінгу, що спричинено автоматизацією банківських операцій, посиленням ринкової конкуренції, змінами способу життя населення, потужним інформаційним та комунікаційним розвитком банківської сфери, появою інноваційних каналів отримання банківського обслуговування тощо, що відображає інноваційні процеси у банківському обслуговуванні і дозволяє підтримувати конкурентоспроможність банківських установ на ринку банківських послуг.

2. Внаслідок розвитку інформаційно-комунікаційних технологій отримало поширення прогресивне та зручне дистанційне банківське обслуговування клієнтів на основі використання інтернет-банкінгу, який здійснив по суті революційні зміни у фінансовій індустрії, забезпечивши підвищення ефективності, економію коштів і простоту у використанні, і передбачає такі види послуг, як: контроль за рухом коштів, управління рахунком, формування виписок, переказ коштів, оплата товарів та послуг, обмін валюти, оформлення депозиту та кредиту, інвестування та страхування, благодійність, купівля квитків, шаблони платежів та регулярні платежі, дисконти та онлайн підтримка.

3. В області законодавчого регулювання інформаційної безпеки інтернет-банкінгу продовжують існувати різноманітні правові ризики, які пов'язані з діджиталізацією усіх сфер суспільного життя та внаслідок активного застосування інтернет-банкінгу, при цьому наразі відсутнє належне законодавче регулювання даного напрямку банківських послуг.

4. Використання інтернет-банкінгу у банківській галузі України є достатньо різноманітним, і українські банки максимально користуються можливостями мережі інтернет для охоплення більшої аудиторії та ефективнішого просування своїх продуктів та послуг. Незважаючи, що інтернет-банкінг сьогодні часто входить у повсякденні операції української банківської системи, однак рівень використання інтернет-банкінгу в Україні залишається значно меншим, ніж у європейських країнах.

5. Фінансово-економічний стан АТ КБ «ПриватБанк» є задовільним, відстежується позитивні тенденції у забезпеченні ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості банку. У АТ КБ «ПриватБанк» стабільні грошові кошти від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Відслідковується тенденція до зростання обсягів коштів клієнтів, що зумовлює банк отримувати стабільно вищі прибутки від своєї діяльності. Перевищення рентабельності активів АТ КБ «ПриватБанк» показники середньої рентабельності банківської галузі свідчить про здатність банку швидко реагувати на сучасні виклики та забезпечувати ефективне функціонування.

6. АТ КБ «ПриватБанк» є активним учасником руху цифровізації в Україні і посідає лідируючі позиції за обсягами коштів фізичних та юридичних осіб, за кількістю активних клієнтів-фізичних осіб та представників малого і середнього бізнесу, виступає одним із лідерів-банків, які ефективно застосовують інтернет-банкінг у своїй діяльності. АТ КБ «ПриватБанк» запроваджує значний спектр інновацій, серед яких хмарні технології, Big Data, штучний інтелект, автоматизація та біометрична ідентифікація, що підвищує надійність серверів та безпеку коштів клієнтів.

7. З метою мінімізації інформаційних ризиків щодо захисту персональних даних у сфері інтернет-банкінгу доцільно сформувати ефективну та надійну систему ідентифікації клієнту. Основні заходи, які б зумовили можливість мінімізувати інформаційні ризики щодо захисту даних клієнтів варто відзначити:

підвищення фінансової грамотності у населення; інформування клієнтів про наявні види шахрайств у інтернет-банкінгу; удосконалення системи захисту та покращення інформаційної безпеки відповідно до сучасних вимог з безпеки; здійснення постійного моніторингу ринку послуг інтернет-банкінгу.

8. Діяльність банківських установ на основі активного інноваційного розвитку дозволяє значно зменшити витрати та підвищити загальну ефективність функціонування. У цьому відношенні інновації служать потужним каталізатором, який сприяє підвищенню конкурентоспроможності банку та зміцненню його позицій на ринку. Зрештою, ефективне впровадження банками інноваційних технологій у сфері інтернет-банкінгу забезпечить довгострокову стабільність банківської діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андросова О. Ф., Безродна І. О. Інтернет-банкінг як складова ринку банківських послуг в Україні. *Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки*. 2018. № 1. С. 93-100.
2. Андрушків І. П., Надієвець Л. М. Діджиталізація в банківському секторі: світовий та вітчизняний досвід. *Проблеми економіки*. 2018. № 4 (38). С. 195-200.
3. Вербівська Л. В. Теоретичні засади розвитку електронного бізнесу. *Бізнес Інформ*. 2021. № 11. С. 179-183.
4. Гаврилко Г. П., Гуштан Т. В. Інтернет-банкінг як один з напрямів розвитку банківської справи. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2018. № 4. С. 60-65.
5. Гаврилюк Б. В., Зоріло В. В., Кушніренко Н. І., Осколкова О. Р. Розробка програмного забезпечення зберігання та захисту даних для приватного та корпоративного застосування. *Інформатика та математичні методи в моделюванні*. 2022. Т. 12. № 1-2. С. 15-22.
6. Гаряга Л. О. Розвиток фінансового ринку в умовах цифровізації економіки. *Бізнес Інформ*. 2018. № 11. С. 388-393.
7. Довгань Ж. М., Галіцейська Ю. М. Опен-банкінг як тренд розвитку фінансових технологій. *Інноваційна економіка*. 2021. № 5-6. С. 111-116.
8. Домбровська С. О. Новації у захисті прав споживачів фінансових послуг. *Сучасні тренди поведінки споживачів товарів і послуг : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., 25-26 лютого 2022 р. Рівне: О. Зень, 2022*. С. 60-62.
9. Домбровська С. О. Сучасні методи формування фінансової грамотності населення України. *Освітня аналітика України*. 2022. № 3 (19). С. 5-14.
10. Домбровська С. О., Миропольська М. В. Особливості кредитування комерційними банками та мікрофінансовими організаціями. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Вип. 63. С. 131-136.

11. Домбровська С. О., Ротар К. С. Особливості розвитку ринку фінансових послуг України. *Глокалізаційні аспекти інноваційного розвитку економіки* : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., 20 жовтня 2022 р. Одеса: ОНЕУ, 2022. С. 157-158.
12. Домінова І. В. Оцінка ефективності ризик-менеджменту електронного банкінгу на основі нормативно-індексної моделі. *Облік і фінанси*. 2020. № 1. С. 91-99.
13. Дубина М. В., Садчикова І. В., Середюк І. О. Концептуальні підходи до підвищення рівня безпечності банківського платіжного середовища України. *Бізнес Інформ*. 2020. № 3. С. 349-359.
14. Жам О. Ю., Пироженко Ю. В. Інтернет-банкінг – економія часу у ХХІ столітті. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 5(1). С. 41-44.
15. Жосан Г. Стан розвитку діджиталізації в Україні. *Економічний аналіз*. 2020. Т. 30. № 1. Ч. 2. С. 44-52.
16. Закревська Л. М., Пенчук Г. С. Перспективи та інструменти розвитку електронного бізнесу в Україні. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2020. № 6. С. 33-39.
17. Заруцька О. П., Сосєдка О. В., Міняйло В. Ф. Сучасний стан електронного банкінгу та управління операційними ризиками. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2020. № 1. С. 146-154.
18. Заславська О. І. Віртуальний банкінг: виклики та перспективи. *Бізнес Інформ*. 2020. № 4. С. 350-356.
19. Іващук О. Новації інтернет-банкінгу комерційних банків України в умовах пандемії Covid-19. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2021. Вип. 2. С. 575-585.
20. Кириленко С. Основні тенденції роздрібного банкінгу європейських банків та можливості їх імплементації в Україні. *Журнал європейської економіки*. 2019. Т. 18. № 1. С. 81-94.

21. Котуранова Т. В., Вартоха Я. С., Александрова М. О. Інтернет-банкінг в Україні – інноваційний розвиток банківської сфери. *Економічний простір*. 2019. № 146. С. 43-56.
22. Латковська Т. А., Марущак А. В., Олексій У. О. Правові та теоретичні проблеми визначення інтернет-банкінгу в Україні. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2021. № 1. С. 27-34.
23. Лисяк О. М., Сагайдак О. М. Реальність та перспективи інтернет-банкінгу як напрямку діджиталізації в Україні. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Економіка*. 2021. № 21. С. 76-81.
24. Ломачинська І. А., Кесарь Я. П. Поведінкова економіка та її вплив на розвиток банкінгу. *Бізнес-навігатор*. 2019. Вип. 6.1-1. С. 13-18.
25. Міжнародний виробничий менеджмент : підруч. / Л. Д. Завідна, А. В. Колодійчук, Ф. А. Важинський, П. П. Гаврилко, А. М. Домище-Медяник. Львів : АТБ, 2022. 171 с.
26. Мульська О. П., Гудзовата О. О. Виклики фінансової глобалізації для розвитку територій України: напрями мінімізації та регулювання. *Бізнес Інформ*. 2021. № 1. С. 164-170.
27. Офіційний сайт АТ КБ «ПриватБанк». URL : <https://privatbank.ua> (дата звернення: 20.04.2024)
28. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : <https://mof.gov.ua/uk/> (дата звернення: 20.03.2024)
29. Офіційний сайт Національного банку України. URL : <https://bank.gov.ua> (дата звернення: 10.04.2024)
30. Пестовська З. С. (Р)еволюція банкінгу: дискусії та перспективи. *Академічний огляд*. 2021. № 1. С. 37-48.
31. Постанова Правління НБУ «Про затвердження Положення про інформаційне забезпечення банками клієнтів щодо банківських та інших

фінансових послуг». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0141500-19#n12>
(дата звернення: 08.03.2024)

32. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / Арутюнян С. С., Іоргачова М. І. та ін.; за заг. ред. С. С. Арутюнян, М. І. Іоргачової. Харків : «Діса плюс», 2020. 312 с.

33. Ромашко О. М., Крихівська Н. О. Шляхи покращення взаємодії банків та фінтех-компаній в Україні на основі зарубіжного досвіду. *Бізнес Інформ*. 2022. № 10. С. 168-174.

34. Семенов А. Ю., Цирулик С. В. Тенденції розвитку Fintech послуг на світовому та вітчизняному ринках фінансових послуг. *Бізнес Інформ*. 2018. № 10. С. 327-334.

35. Содома Р., Східницька Г., Марків Г., Шматковська Т. Інноваційний проект з електронного банкінгу. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія : Економіка АПК*. 2019. № 26. С. 99-103.

36. Федина В. В. Цифровий банкінг: сутність та перспективи розвитку в Україні. *Економіка і управління*. 2021. № 3. С. 105-112.

37. Чкан І. О., Чкан А. С. Електронний банкінг для бізнесу і населення як запорука розвитку ринкової інфраструктури. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2020_4_34 (дата звернення: 15.04.2024)

38. Шелудько С. А., Браткевич П. П. Вплив цифровізації на банківський бізнес в Україні. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 5 (16). С. 335-339.

39. Шульга О. А. Конфіденційність та шахрайство в інтернет-сфері. *Економічний вісник університету*. 2021. Вип. 48. С. 76-91.

40. Dombrovska S. O. Development scenarios of the global financial market in conditions of COVID-19 pandemic. *National Interest Academic Journal*. 2020. Vol. 1. No 1. P. 1-9.

41. Lieonov S., Vasilyeva T., Mynenko S., Dotsenko T. Banking in digital age: efficiency of anti-money laundering system. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2021. Вип. 2. С. 4-13.

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансова звітність АТ КБ «Приватбанк» за 2020 рік

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2020 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2020	31 грудня 2019
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	6	49 911	45 894
Заборгованість банків	7	25 059	27 118
Кредити та аванси клієнтам	8	55 021	59 544
Інвестиційні цінні папери:			
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	100 750	84 680
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	119 196	66 602
- за амортизованою собівартістю	9	1 715	875
Поточні податкові активи	22	6 660	2 257
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію		30	155
Інвестиційна нерухомість		2 933	3 379
Активи з права користування	10	1 748	1 716
Основні засоби та нематеріальні активи	11	5 894	4 764
Інші фінансові активи	12	3 448	2 210
Інші активи	13	8 900	9 285
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		1 228	1 244
Активи, утримувані для продажу		32	-
ВСЬОГО АКТИВІВ		382 525	309 723
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед НБУ		-	7 721
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями		2	201
Кошти клієнтів	14	312 708	240 621
Зобов'язання орендаря з лізингу	31	1 855	1 748
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	22	146	121
Інші фінансові зобов'язання	15	2 907	1 522
Резерви та нефінансові зобов'язання	16	12 082	3 260
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		329 700	255 194
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	17	206 060	206 060
Емісійний дохід	17	23	23
Резерв переоцінки будівель	11	689	614
Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів	9	(2 937)	(1 274)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Загальні резерви та інші фонди	17	8 481	6 850
Накопичений дефіцит		(171 665)	(169 918)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		52 825	54 529
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		382 525	309 723

Затверджено до випуску та підписано 16 березня 2021 року.

Г. Ю. Самаріна
 В.о. Голови Правління

В. В. Ярмоленко
 Головний бухгалтер

Продовження Додатку А

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2020 рік	2019 рік
Процентні доходи	18	33 563	33 841
Процентні витрати	18	(11 961)	(14 174)
Чистий процентний дохід		21 602	19 667
Відрахування до резерву на зменшення корисності	19	(1 771)	(4)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		19 831	19 663
Доходи за виплатами та комісійними	20	27 649	24 575
Витрати за виплатами та комісійними	20	(8 888)	(6 386)
Прибутки мінус збитки від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		3 103	2 589
(Збитки мінус прибутки)/прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти		(7 460)	6 510
Прибутки мінус збитки від реалізації інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	8	8
Прибутки мінус збитки/(збитки мінус прибутки) від переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	16 045	(1 526)
Витрати щодо резерву під юридичні ризики	16	(8 577)	(387)
Збитки/(прибутки) від уцінки будівель (що перевищують дооцінку) та переоцінки інвестиційної нерухомості		(256)	4
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя		(119)	(134)
(Зменшення корисності)/відновлення зменшення корисності інвестиції в асоційовану компанію		(124)	8
Адміністративні та інші операційні витрати	21	(18 006)	(14 428)
Інші чисті доходи		1 090	2 113
Прибуток до оподаткування		24 296	32 609
Кредит з податку на прибуток	22	6	-
Чистий прибуток за рік		24 302	32 609
Інші сукупні доходи/(витрати):			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Фінансові інструменти, що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Нереалізований (збиток)/прибуток від переоцінки		(1 649)	2 037
- Прибуток, що рекласифіковано до складу прибутків чи збитків		(8)	(8)
- Податковий ефект		(6)	-
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Будівлі:			
- Переоцінка будівель		139	(70)
- Податковий ефект		(25)	15
Інші сукупні (витрати)/доходи		(1 549)	1 974
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		22 753	34 583

Затверджено до випуску та підписано 16 березня 2021 року.

Г. Ю. Самаріна
В.о. Голови ПравлінняВ. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Продовження Додатку А

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"**Окремий звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року**

У мільйонах українських гривень	Прим.	2020 рік	2019 рік
Грошові потоки від операційної діяльності			
Процентні доходи отримані		32 658	33 239
Проценти сплачені		(12 266)	(14 095)
Виплати та комісійні отримані		27 649	24 575
Виплати та комісійні сплачені		(8 888)	(6 386)
Дохід отриманий від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		3 103	2 589
Сплачені витрати, пов'язані з персоналом		(7 683)	(7 311)
Адміністративні та інші операційні витрати сплачені, крім сплачених витрат, пов'язаних з персоналом		(6 315)	(6 576)
Інші доходи отримані		1 319	2 187
Податок на прибуток сплачений		(4 403)	(2 073)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях		25 174	26 149
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте зменшення/(збільшення) залишків обов'язкового резерву		5	(6)
Чисте зменшення/(збільшення) заборгованості банків		2 065	(27 073)
Чисте зменшення/(збільшення) кредитів та авансів клієнтам		2 562	(10 245)
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів		(2)	270
Чисте зменшення/(збільшення) інших активів		300	(601)
Чисте (зменшення)/збільшення заборгованості перед банками та іншими фінансовими організаціями		(220)	111
Чисте збільшення коштів клієнтів		56 207	21 979
Чисте (зменшення)/збільшення резервів, інших фінансових та нефінансових зобов'язань		(689)	25
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		85 402	10 609
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу основних засобів		36	21
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(2 224)	(1 923)
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		-	46
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		32 135	37 910
Придбання інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(81 623)	(24 156)
Надходження від погашення інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		-	12 235
Придбання інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		(1 468)	-
Чисті грошові кошти, (використані)/отримані від інвестиційної діяльності		(53 144)	24 133
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Погашення зобов'язання орендаря з лізингу		(631)	(531)
Погашення кредиту рефінансування НБУ		(7 621)	(2 068)
Виплата дивідендів		(24 457)	(11 518)
Чисті грошові кошти, використані в фінансовій діяльності	31	(32 709)	(14 117)
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти		4 033	(1 815)
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(1)	-
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		3 581	18 810
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року		44 487	25 677
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	6	48 068	44 487

Затверджено до випуску та підписано 16 березня 2021 року.

Г. Ю. Самаріна
В.о. Голови ПравлінняВ. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Додаток Б

Фінансова звітність АТ КБ «Приватбанк» за 2021 рік

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2021 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2021	31 грудня 2020 (як рекламифіковано)	31 грудня 2019 (як рекламифіковано)
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	52 835	49 911	45 894
Кредити та аванси банкам	7	26 243	25 059	27 118
Кредити та аванси клієнтам	8	68 218	55 021	59 544
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		222 277	221 661	152 157
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	93 096	100 750	84 680
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	129 074	119 196	66 602
- за амортизованою собівартістю	9	107	1 715	875
Поточні податкові активи	21	9 978	6 660	2 257
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30	155
Інвестиційна нерухомість		1 989	2 933	3 379
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	10	1 288	953	648
Основні засоби	10	6 074	6 689	5 832
Інші фінансові активи	11	2 644	3 448	2 210
Інші нефінансові активи	12	9 713	10 128	10 529
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		7	32	-
Загальна сума активів		401 296	382 525	309 723
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Інші залучені кошти		-	-	7 721
Кошти банків		3	2	201
Кошти клієнтів	13	325 303	312 708	240 621
Відстрочені податкові зобов'язання	21	159	146	121
Інші фінансові зобов'язання	14	3 770	4 059	2 639
Забезпечення у т.ч.:	15	3 651	10 687	2 363
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		373	329	290
- інше забезпечення		3 278	10 358	2 073
Інші нефінансові зобов'язання	15	1 795	2 098	1 528
Загальна сума зобов'язань		334 681	329 700	255 194
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
Статутний капітал	16	206 060	206 060	206 060
Емісійний дохід	16	23	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174	12 174
Інші резерви	9, 10	(4 091)	(2 248)	(660)
Резервні та інші фонди банку	16	9 696	8 481	6 850
Накопичений дефіцит		(157 247)	(171 665)	(169 918)
Загальна сума власного капіталу		66 615	52 825	54 529
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		401 296	382 525	309 723

Затверджено до випуску та підписано 26 липня 2022 року.

Г. Брюх
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Продовження Додатку Б

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"**Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року**

У мільйонах українських гривень	Прим.	2021 рік	2020 рік (як рекласифіковано)
Процентні доходи в т.ч.:		35 854	33 563
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	17	30 870	28 547
- інші процентні доходи	17	4 984	5 016
Процентні витрати	17	(6 537)	(11 961)
Чистий процентний дохід		29 317	21 602
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	18	(856)	(1 809)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		28 461	19 793
Комісійні доходи	19	35 057	27 649
Комісійні витрати	19	(11 840)	(8 888)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		3 226	3 103
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		1 017	(7 460)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	32	8
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	(7 666)	16 045
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		(873)	(256)
Витрати на виплати працівникам		(8 904)	(8 192)
Амортизаційні витрати		(2 183)	(1 791)
Частка прибутку (збитку) асоційованих підприємств та спільних підприємств, облік яких ведеться за методом участі в капіталі		-	(124)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:		(2 348)	(16 681)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	15, 20	6 464	(8 539)
- адміністративні та операційні витрати	20	(8 812)	(8 142)
Інші доходи		1 286	1 200
Інші прибутки (збитки) - збиток від модифікації фінансових активів		(111)	(104)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(164)	(6)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		77	-
Прибуток до оподаткування		35 067	24 296
Витрати на сплату податку (доходи від повернення податку)	21	(17)	6
Прибуток за рік		35 050	24 302

Затверджено до випуску та підписано 26 липня 2022 року.

Г.Бьош

Голова Правління

Г. Ю. Самаріна

Заступник Голови Правління (з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко

Головний бухгалтер

Продовження Додатку Б

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2021 рік	2020 рік (як рекласифіковано)
Грошові потоки від операційної діяльності			
Проценти отримані		36 915	32 658
Проценти сплачені		(6 755)	(12 266)
Комісійні доходи, що отримані		35 057	27 649
Комісійні витрати, що сплачені		(11 840)	(8 888)
Чисте (збільшення)/зменшення від операцій з іноземною валютою		3 226	3 103
Виплати працівникам		(9 176)	(7 683)
Адміністративні витрати та інші операційні виплати, що сплачені		(8 900)	(6 315)
Інші доходи		1 701	1 319
Повернення податків на прибуток (сплата)		(3 318)	(4 403)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях		36 910	25 174
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів банкам		(1 179)	2 065
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів клієнтам		(15 000)	2 562
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів		753	(2)
Чисте (збільшення)/зменшення інших активів		(105)	300
Інші надходження (вибуття) грошових коштів		35	5
Чисте зменшення коштів банків		-	(220)
Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів		17 718	56 207
Чисте збільшення/(зменшення) інших нефінансових зобов'язань		64	40
Чисте збільшення/(зменшення) інших фінансових зобов'язань		(27)	(729)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		39 169	85 402
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу основних засобів		85	36
Придбання основних засобів		(1 122)	(1 686)
Придбання нематеріальних активів		(627)	(538)
Придбання інвестиційних цінних паперів в т.ч.:		(83 625)	(83 091)
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(83 625)	(81 623)
- за амортизованою собівартістю		-	(1 468)
Надходження від реалізації та погашення інвестиційних цінних паперів в т.ч.:		71 122	32 135
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		69 622	32 135
- за амортизованою собівартістю		1 500	-
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(14 167)	(53 144)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Виплати за орендними зобов'язаннями		(736)	(631)
Повернення інших залучених коштів		-	(7 621)
Дивіденди сплачені		(19 442)	(24 457)
Чисті грошові кошти, використані в фінансовій діяльності	30	(20 178)	(32 709)
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти		(1 683)	4 033
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(1)	(1)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		3 140	3 581
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду		48 068	44 487
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду	6	51 208	48 068

Затверджено до випуску та підписано 26 липня 2022 року.

Г. Блош
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Додаток В

Фінансова звітність АТ КБ «Приватбанк» за 2022 рік

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2022 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2022	31 грудня 2021
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	96 380	52 835
Кредити та аванси банкам	7	103 837	26 243
Кредити та аванси клієнтам	8	68 084	68 218
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		239 752	222 277
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	95 716	93 096
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	143 920	129 074
- за амортизованою собівартістю	9	116	107
Поточні податкові активи	25	9 079	9 978
Відстрочені податкові активи	25	1 100	-
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інвестиційна нерухомість	10	2 155	1 989
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 389	1 288
Основні засоби	11	5 228	6 074
Інші фінансові активи	12	4 309	2 644
Інші нефінансові активи	13	9 189	9 713
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		64	7
Загальна сума активів		540 596	401 296
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		-	3
Кошти клієнтів	14	471 970	325 303
Інші залучені кошти	15	128	-
Відстрочені податкові зобов'язання	25	-	159
Інші фінансові зобов'язання	16	2 634	3 770
Забезпечення у т.ч.:	17	5 804	3 651
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 280	373
- інше забезпечення		4 524	3 278
Інші нефінансові зобов'язання	18	2 271	1 795
Загальна сума зобов'язань		482 807	334 681
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід	19	23	23
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Інші резерви	9, 11	(15 168)	(4 091)
Резервні та інші фонди банку	19	11 449	9 696
Накопичений дефіцит		(156 749)	(157 247)
Загальна сума власного капіталу		57 789	66 615
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		540 596	401 296

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року.

Г. Бьош
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Продовження Додатку В

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"**Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року**

У мільйонах українських гривень	Прим.	2022 рік	2021 рік
Процентні доходи в т.ч.:		43 686	35 854
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	20	38 905	30 870
- інші процентні доходи	20	4 781	4 984
Процентні витрати	20	(3 768)	(6 537)
Чистий процентний дохід		39 918	29 317
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	21	(15 396)	(856)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		24 522	28 461
Комісійні доходи	22	32 945	35 057
Комісійні витрати	22	(12 505)	(11 840)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		14 655	3 226
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		(7 760)	1 017
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	119	32
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	2 608	(7 666)
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		267	(873)
Витрати на виплати працівникам		(10 096)	(8 904)
Амортизаційні витрати	11	(1 970)	(2 183)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:	23	(10 473)	(2 348)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	17, 23	(885)	6 464
- адміністративні та операційні витрати	23	(9 588)	(8 812)
Інші доходи	24	2 815	1 286
Інші прибутки (збитки) - збиток від модифікації фінансових активів		(458)	(111)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(1)	(164)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		4	77
Прибуток до оподаткування		34 672	35 067
(Витрати на сплату податку) доходи від повернення податку	25	(4 474)	(17)
Прибуток за рік		30 198	35 050

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року.

Г.Бьош
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Продовження Додатку В

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"**Окремий звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року**

У мільйонах українських гривень	Прим.	2022 рік	2021 рік
Грошові потоки від операційної діяльності			
Проценти отримані		40 071	36 915
Проценти сплачені		(3 800)	(6 755)
Комісійні доходи, що отримані		32 945	35 057
Комісійні витрати, що сплачені		(12 505)	(11 840)
Чисте (збільшення)/зменшення від операцій з іноземною валютою		14 655	3 226
Виплати працівникам		(9 775)	(9 176)
Адміністративні витрати та інші операційні виплати, що сплачені		(9 439)	(8 900)
Інші доходи		2 917	1 701
Повернення податків на прибуток (сплата)		(5 030)	(3 318)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях		50 039	36 910
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів банкам		(77 584)	(1 179)
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів клієнтам		(9 198)	(15 000)
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів		(704)	753
Чисте (збільшення)/зменшення інших активів		332	(105)
Інші надходження (вибуття) грошових коштів		37	35
Чисте збільшення/(зменшення) коштів банків		(2)	-
Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів		117 642	17 718
Чисте збільшення/(зменшення) інших нефінансових зобов'язань		1	64
Чисте збільшення/(зменшення) інших фінансових зобов'язань		(978)	(27)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		79 585	39 169
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу основних засобів		3	85
Придбання основних засобів		(392)	(1 122)
Придбання нематеріальних активів		(675)	(627)
Придбання цінних паперів в т.ч.:		(130 058)	(83 625)
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(130 058)	(83 625)
Надходження від реалізації та погашення інвестиційних цінних паперів в т.ч.:		112 778	71 122
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		112 778	69 622
- за амортизованою собівартістю		-	1 500
Надходження від продажу інвестиційної нерухомості		77	-
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(18 267)	(14 167)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Виплати за орендними зобов'язаннями		(653)	(736)
Дивіденди сплачені		(28 040)	(19 442)
Отримання інших залучених коштів		127	-
Чисті грошові кошти, використані в фінансовій діяльності	34	(28 566)	(20 178)
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти		10 684	(1 683)
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(453)	(1)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		42 983	3 140
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	6	51 208	48 068
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	6	94 191	51 208

Затверджено до випуску та підписано 18 квітня 2023 року

Г.Бьош
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління (з питань фінансів)В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Додаток Г

Фінансова звітність АТ КБ «Приватбанк» за 2023 рік

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"

Окремий звіт про фінансовий стан станом за 31 грудня 2023 року

	Прим.	31 грудня 2023	31 грудня 2022 (як перераховано)
<i>У мільйонах українських гривень</i>			
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	152 282	94 191
Кредити та аванси банкам	7	134 237	103 837
Кредити та аванси клієнтам	8	92 019	68 084
Інвестиційні цінні папери в т.ч.:		271 847	239 752
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	100 376	95 716
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	171 471	143 920
- за амортизованою собівартістю	9	-	116
Поточні податкові активи	25	4	9 079
Інвестиційна нерухомість	10	2 340	2 155
Основні засоби	11	5 127	5 228
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	11	1 563	1 389
Відстрочені податкові активи	25	1 952	1 100
Інвестиції в дочірні підприємства, спільні підприємства та асоційовані підприємства		30	30
Інші фінансові активи	12	9 493	6 498
Інші нефінансові активи	13	9 094	9 189
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу або як утримувані для виплати власникам		20	64
Загальна сума активів		680 008	540 596
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти клієнтів	14	555 525	471 970
Інші залучені кошти	15	2 630	128
Поточні податкові зобов'язання	25	25 790	-
Інші фінансові зобов'язання	16	3 038	2 634
Забезпечення у т.ч.:	17	5 438	5 804
- резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 111	1 280
- інше забезпечення		4 327	4 524
Інші нефінансові зобов'язання	18	2 741	2 271
Загальна сума зобов'язань		595 162	482 807
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід		23	23
Інші резерви	9, 11	(1 741)	(15 168)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Резервні та інші фонди банку	19	12 959	11 449
Накопичений дефіцит		(144 629)	(156 749)
Загальна сума власного капіталу		84 846	57 789
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		680 008	540 596

Затверджено до випуску та підписано 15 березня 2024 року.

Г. Бьош
Голова ПравлінняВ. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Продовження Додатку Г

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"**Окремий звіт про прибуток або збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року**

У мільйонах українських гривень	Прим.	2023 рік	2022 рік
Процентні доходи в т.ч.:		66 238	43 686
- процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	20	61 614	38 905
- інші процентні доходи	20	4 624	4 781
Процентні витрати	20	(6 616)	(3 768)
Чистий процентний дохід		59 622	39 918
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	21	(4 588)	(15 396)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		55 034	24 522
Комісійні доходи	22	41 589	32 945
Комісійні витрати	22	(17 150)	(12 505)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		10 174	14 655
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти		(1 076)	(7 760)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	1 266	119
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	9	4 648	2 608
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		185	267
Витрати на виплати працівникам		(10 552)	(10 096)
Амортизаційні витрати	11	(2 175)	(1 970)
Інші адміністративні та операційні витрати в т.ч.:	23	(10 946)	(10 473)
- розформування (витрати на створення) резерву під юридичні ризики	17, 23	194	(885)
- адміністративні та операційні витрати	23	(11 140)	(9 588)
Інші доходи	24	2 173	2 815
Інші прибутки (збитки) - збиток від модифікації фінансових активів		(407)	(458)
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(1)	(1)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		4	4
Прибуток до оподаткування		72 766	34 672
(Витрати на сплату податку) доходи від повернення податку	25	(35 001)	(4 474)
Прибуток за рік		37 765	30 198

Затверджено до випуску та підписано 15 березня 2024 року.

Г.Бьош
Голова ПравлінняВ. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Продовження Додатку Г

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"**Окремий звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року**

У мільйонах українських гривень	Прим.	2023 рік	2022 рік
Грошові потоки від операційної діяльності			
Проценти отримані		61 373	40 071
Проценти сплачені		(6 212)	(3 800)
Комісійні доходи, що отримані		41 589	32 945
Комісійні витрати, що сплачені		(16 603)	(12 505)
Чисте (збільшення)/зменшення від операцій з іноземною валютою		10 174	14 655
Виплати працівникам		(10 421)	(9 775)
Адміністративні витрати та інші операційні виплати, що сплачені		(12 254)	(9 439)
Інші доходи		2 260	2 917
Повернення податків на прибуток (сплата)		(803)	(5 030)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях		69 103	50 039
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів банкам		(29 430)	(77 584)
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та авансів клієнтам		(22 583)	(9 198)
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів		(262)	(704)
Чисте (збільшення)/зменшення інших активів		875	332
Інші надходження (випуття) грошових коштів		33	37
Чисте збільшення/(зменшення) коштів банків		-	(2)
Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів		73 801	117 642
Чисте збільшення/(зменшення) інших нефінансових зобов'язань		(6)	1
Чисте збільшення/(зменшення) інших фінансових зобов'язань		590	(978)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		92 121	79 585
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу основних засобів		6	3
Придбання основних засобів	11	(1 158)	(392)
Придбання нематеріальних активів	11	(731)	(675)
Придбання цінних паперів в т.ч.:		(165 971)	(130 058)
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(165 971)	(130 058)
Надходження від реалізації та погашення інвестиційних цінних паперів в т.ч.:		152 448	112 778
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		152 448	112 778
Надходження від продажу інвестиційної нерухомості		1	77
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(15 405)	(18 267)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Виплати за орендними зобов'язаннями		(713)	(653)
Дивіденди сплачені	19	(24 158)	(28 040)
Повернення інших залучених коштів		(33)	-
Отримання інших залучених коштів	15	2 530	127
Чисті грошові кошти, використані в фінансовій діяльності	34	(22 374)	(28 566)
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти		3 768	10 684
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(19)	(453)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		58 091	42 983
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	6	94 191	51 208
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	6	152 282	94 191

Затверджено до випуску та підписано 15 березня 2024 року.

Г. Бьош
Голова ПравлінняВ. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер